

نجات آب، ضرورت ملی، رسالت جهانی

۱۱ اسفند ۹۵

مکان همایش: اتاق بازرگانی، منابع، معادن و کشاورزی ایران،
تهران، خیابان طالقانی، پلاک ۱۷۵

دست اندرکاران دومین همایش بزرگداشت روز ملی آب
۱۱ اسفند ۹۵

کنداكتور برنامه

ردیف	عنوان برنامه	نام سازمان	ساعت	مدت زمان (دقیقه)
۱	ثبت نام (لابی ساختمان جدید)	اتاق ایران	۸	۳۰
۲	افتتاحیه نمایشگاه عکس برگزیدگان دومین مسابقه سراسری عکس آب و رونمایی از تمبر همایش (لابی ساختمان جدید)		۸:۳۰	۳۰
۳	تلاوت آیاتی از قران مجید، سرود جمهوری اسلامی ایران، پخش تیزر آغازین مراسم بزرگداشت روز ملی آب (طبقه ۱۰ ساختمان قدیم)		۹	۵
۴	خوش آمدگویی جناب آقای مهندس شریعتمدار دبیر همایش		۹:۰۵	۵
۵	روز ملی آب (نمایش کلیپ)		۹:۱۰	۷
۶	قرائت پیام جناب آقای دکتر لاریجانی ریاست مجلس شورای اسلامی توسط جناب آقای دکتر نوری		۹:۲۰	۵
۷	سخنرانی جناب آقای مهندس شافعی ریاست اتاق ایران		۹:۲۵	۵
۸	معرفی شبکه فاضلاب تهران به عنوان کارآمدترین طرح فاضلاب از نظر تکنولوژی، زمان و بازدهی (نمایش کلیپ)	شرکت آب و فاضلاب کشور	۹:۳۰	۱۵
۹	سخنرانی جناب آقای مهندس رقیمی مدیر برنامه ریزی و توسعه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور			
۱۰	طرح تعادل بخشی آبهای زیرزمینی (نمایش کلیپ)	شرکت مدیریت منابع آب ایران	۹:۴۵	۲۰
۱۱	سخنرانی جناب آقای احمدی مدیرعامل تشکل مردم نهاد خانه حامی کشاورز از همدان			
۱۲	معرفی طرح دانش آموزی نجات آب (داناب) به همراه سخنرانی نماینده نوجوانان			
۱۳	معرفی فعالیت‌های تعاونی تولید پیوند (نمایش کلیپ)	معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی	۱۰:۰۵	۲۰
۱۴	سخنرانی جناب آقای امانی از کشاورزان تعاونی تولید پیوند			
۱۵	سخنرانی جناب آقای دکتر صفاری کشاورز نمونه در بهره‌وری آب و مشاور وزیر جهاد کشاورزی			
۱۶	تقدیر از چهره‌های اثرگذار آب کشور	اتاق ایران	۱۰:۲۵	۲۰
۱۷	سخنرانی جناب آقای دکتر تجربی رئیس دفتر برنامه‌ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه	ستاد احیای دریاچه ارومیه	۱۰:۴۵	۱۵
۱۸	دستاوردهای ستاد احیای دریاچه ارومیه (نمایش کلیپ)			
۱۹	سخنرانی جناب آقای طهماسبیان رئیس سازمان مردم نهاد جمعیت حامیان زمین	سازمان حفاظت محیط زیست	۱۱:۰۰	۱۰

۱۵	۱۱:۱۰	سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری	سخنرانی جناب آقای عزیزی رئیس مجمع خیرین آبخیزداری و آبخوان داری در استان هرمزگان	۲۰
			سخنرانی جناب آقای دکتر گرشاسبی معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان جنگلها	۲۱
۱۰	۱۱:۲۵	اتاق ایران	اعلام برگزیدگان دومین مسابقه سراسری عکس آب	۲۲
۵	۱۱:۳۵	نماینده سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (FAO) در ایران	سخنرانی جناب آقای دکتر فردوسی مشاور نماینده سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد در ایران	۲۳
۱۰	۱۱:۴۰	کرسی یونسکو در بازیافت آب	پخش پیام خانم دکتر بلانکا جیمینز سیسنروز رئیس بخش آب یونسکو به مناسبت روز ملی آب در ایران و همچنین روز جهانی آب	۲۴
			امکان استفاده از آب خاکستری در مصارف خانگی (نمایش کلیپ)	۲۵
۱۰	۱۱:۵۰		قرائت بیانیه همایش توسط جناب آقای مهندس کشاورز	۲۶
	۱۲:۰۰		ناهار	۲۷

مراسم رونمایی از تمبر یادبود دومین همایش بزرگداشت روز ملی آب
با شعار
نجات آب، ضرورت ملی، رسالت جهانی

سخنرانی جناب آقای مهندس شریعتمدار
دبیر همایش

و

رئیس مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران

قبل از هر چیز با گرامیداشت ایام فاطمیه، شهادت بانوی بزرگ اسلام را تسلیت عرض می‌نمایم و در اینجا از حضار گرامی که دعوت اتاق ایران را برای شرکت در مراسم بزرگداشت روز ملی آب پذیرفتند تشکر می‌کنم. اتاق ایران از سال گذشته به خاطر اهمیت مساله آب و به پاس روز جهانی آب که مقارن دوم فروردین ماه است و مصادف با تعطیلات عید نوروز می‌باشد در نیمه اول اسفندماه روز ملی آب را برگزار کرد و مقرر شد که هر ساله در یکی از همین روزها برگزاری آن تداوم یابد. شعار سال گذشته سازمان ملل به مناسبت روز جهانی آب، آب و اشتغال بود. شعار امسال آن "بازچرخانی آب و پسماند" است. من از همه عزیزانی که از سازمان‌ها و نهادهای مختلف اعم از شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، شرکت مدیریت منابع آب ایران، معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست، ستاد احیای دریاچه ارومیه، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، نمایندگی سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) در ایران و کرسی یونسکو در بازیافت آب که در امر برگزاری این همایش کمک کردند تشکر می‌کنم. هدف این همایش پرداختن به مساله آب است که در کشور ما از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و اینکه در شرایط کنونی چه وظیفه‌ای بر عهده هر یک از ماست. ضروری است همه اقشار جامعه اعم از ذیمدخلان، دینفعان، صاحبانظران، فرهیختگان، دانشگاهیان و غیره نسبت به

جایگاه حساس کشور به طور تاریخی و به خصوص در دهه های اخیر و در ارتباط با موضوع آب مطلع گردند. باید اقدامات در دست انجام ارزیابی شود که آیا این اقدامات کافی است؟ باید نظرات مختلف مطرح شود تا مسئولان آنرا در برنامه های خود بگنجانند. در این نشست حاصل جمع نظرات عزیزان در قالب یک بیانیه تدوین و صادر خواهد شد که به مسائلی بپردازد که در کشور در حال وقوع است و اقداماتی که باید انجام شود. در این ارتباط از همه حضار محترم دعوت می کنم که تا پایان مراسم ما را همراهی و از نظرات خود ما را بهره مند سازند و پرسشنامه ای نیز تنظیم و تقدیم عزیزان شده است که آنرا تکمیل و به عوامل اجرایی حاضر در سالن تحویل نمایند. مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران به عنوان دبیرخانه دائمی بزرگداشت روز ملی آب در نظر دارد که در سال آینده این همایش را با همکاری و یا در شکل بهتر آن با عاملیت کامل سازمان های مردم نهاد برگزار نماید. از همین رو از تعدادی از این سازمان ها دعوت شده است که در مراسم امسال حضور داشته باشند و از هم اکنون این وظیفه را برای برگزاری مراسم در سال آینده به عهده بگیرند. در اینجا چند نکته لازم را لازم می دانم که خدمت عزیزان عرض کنم. به نظر من هیچ نسلی مانند نسل ما در معرض این امتحان بزرگ قرار نگرفته است. آنچه که ظرف پنج دهه اخیر بر سر مساله آب کشور اتفاق افتاده است به گونه ای بوده و هست که هیچ تاخیری برای حل آن متصور نیست و این وظیفه خطیر به نسل ما واگذار شده است که البته خود ما هم در بروز این مسایل تا حد زیادی دخیل بوده ایم و البته بخشی از آن هم به نسل های قبل ما برمی گردد.

باید متذکر شد که مساله تغییرات آب و هوایی در بروز این معضل دخیل بوده است ولی دلایل اصلی آن کوتاهی های یکی دو نسل گذشته و کنونی است و هیچ راهی جز ترمیم آن نداریم. موضوع بسیار مهم زمان است که فرصتی برای تاخیر باقی نمانده و شاید یک برنامه پنج ساله حداکثر زمانی باشد که برای رفع بحران در اختیار ماست. بنابراین اگر در برنامه ششم توسعه موفق به مهار بحران و ساماندهی مساله آب کشور نشویم یقیناً پس از آن دیگر امیدی نخواهد بود زیرا با این روند نزولی در آن زمان دیگر آبی نیست که برای ساماندهی آن اهتمام شود. بنابراین وظیفه ای مهم و کاری طاقت فرسا در قبال منابع آب کشور پیش روی نسل ما قرار گرفته است. برخی به کمبود امکانات اشاره می کنند ولی برای این گروه از عزیزان جمله ای از شهید سردار مقدم تهرانی فرمانده موشکی بخاطر دارم که در جایی گفته بود "این انسان های ضعیف هستند که با امکانات کار می کنند." بنده معتقدم که امکانات را باید خلق کرد و در شرایط کنونی دو راه پیش روی ماست: یا مانند کشورهایی نظیر چین و هند که مانند ما دچار مشکل بحران آب بوده اند و آن را حل کردند یا اگر نتوانیم چاره ای بیاندیشیم مانند برخی دیگر کشورها در خاورمیانه دچار منازعات بسیار شدید خواهیم شد. با این حال خداوند این توفیق و فرصت ولو کوتاه را در اختیار ما قرار داده تا همه اقشار از جمله هنرمندان، نویسندگان، صاحبان منابر و تربیون ها، صاحبان جایگاه اجتماعی، اساتید و ثروتمندان و خلاصه همه و همه همت کرده تا به امید خدا موفق به حل این بحران شویم. به حمدالله برخی علایم در کشور وجود دارد که دلسوزانی هستند که برای حل مساله همت عالییه دارند. باز هم از لطف همه عزیزانی که در این جمع تشریف آورده اند ممنون هستم و امیدوارم که در پایان به راهکارهای موثرتری دست یابیم. انشالله

قرائت پیام جناب آقای دکتر لاریجانی ریاست مجلس شورای اسلامی به دومین همایش بزرگداشت روز ملی آب توسط جناب آقای دکتر نوری معاون ارتباطات حوزه ریاست مجلس شورای اسلامی

لازم می دانم از همت و ابتکار عمل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران برای پایه گذاری در برگزاری مراسم سالانه "بزرگداشت روز ملی آب" با شرکت مدیران، صاحب نظران، خبرگان، ذینفعان صنوف مختلف، هنرمندان و اصحاب رسانه، تشکر و قدردانی نمایم. بدون تردید برپایی و استمرار چنین رویدادهایی، می تواند ضمن معرفی چگونگی ابعاد مختلف مدیریت آب به جامعه از سوی پارلمان بخش خصوصی، با ایجاد هم افزایی فکری به حل و فصل مشکلات ناشی از بحران آب در کشور کمک های موثر و فراوانی بنماید. بحران آب که امروزه آثار و تبعات مشهود و عینی آن را در پهنه کشور شاهد و ناظر هستیم، واقعیت تلخ و غیر قابل کتمان است که به عنوان یک چالش بر سر راه فرایند توسعه و عمران کشور قرار گرفته است. خشک شدن تالابها و بهم خوردن اکوسیستم های آبی و طبیعی با ارزش های بی بدیل اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و گردشگری و به تبع آن بروز پدیده هایی نظیر هجوم ریزگردها و تهدید سلامت و محیط زیست هموطنان، بروز منازعات و تعارضات اجتماعی در اقصی نقاط کشور بر سر تقسیم و تسهیم آب و به دنبال همه آنها مساله اشتغال، مهاجرت و حاشیه نشینی گسترده تنها بخشی از فرایند مذکور محسوب می شوند.

اگر چه می توان بخشی از وضعیتی را که با آن مواجه هستیم با موضوعاتی نظیر تحولات اقلیمی و طبیعی مربوط دانست، ولی باید اذعان نمود که بخش مهم و اصلی آن ریشه در چگونگی نگاه به امر توسعه بطور اعم و مدیریت و تمشیت امور و منابع حیاتی آب کشورمان به طور اخص و دخالت بی رویه انسان در مصرف بیش از ظرفیت منابع آبی دارد.

برای ملت ها در طول تاریخ چنین اتفاقات طبیعی و یا خود ساخته به وجود می آید. مهم آنست که جامعه با همت بلند، همبستگی همگانی و اتخاذ روش های علمی و استفاده از تجارب داخلی و بین المللی، با تنظیم برنامه های مدیرانه و در زمان بندی مناسب، مجدانه در رفع آنها اقدام نمایند. مجلس شورای اسلامی در برنامه ششم توسعه راهکارهای مختلف قانونی برای استفاده بهینه از آب را در نظر گرفته و به تصویب رسانده و آمادگی دارد تا در این برهه حساس و حیاتی با تلاش گران در این حرکت عظیم و سرنوشت ساز تاریخی و ملی جهت ساماندهی بهتر این موضوع در کشور همکاری کامل

بنماید. بار دیگر از همه فعالان این حرکت ارزشمند، از دانشمندان، فرهیختگان، کارآفرینان، کشاورزان و از جمله اتاق ایران که در راستای اجرای قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار مجدانه در حل این معضل تاریخی کشور می‌کوشند تشکر و از خداوند منان توفیق همگان را خواستارم.

علی لاریجانی

رئیس مجلس شورای اسلامی

اسفند ۹۵

سخنرانی جناب آقای مهندس شافعی ریاست اتاق ایران

با عرض سلام و ادای احترام خدمت همه حضار محترم و عرض تسلیت صمیمانه به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها.

در ابتدا می‌خواهم تشکر کنم از وزارت نیرو، وزارت جهاد کشاورزی و سایر سازمان‌های دولتی که همکاری و حمایت قابل توجهی را با مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران آغاز کرده‌اند و تاکنون به حمدالله نتایج مطلوبی نیز داشته‌ایم. همچنین در ابتدا می‌خواهم عرض کنم که آنچه امروزه به عنوان بحران آب مطرح است، یک عقب ماندگی و عقب افتادگی قابل توجهی در همه مسائل و مصائبی که بر ما ایجاد شده بوجود آورده است. ما وقتی بیدار می‌شویم که کاروان از کنار ما گذر کرده و رفته و پس از آن ما بایستی به دنبال این کاروان دوان دوان برویم که به آن برسیم. نه تنها در مساله آب که در بسیاری از مسائل و مشکلاتی که داریم متاسفانه در طول سال‌های گشته دچار این عارضه بزرگ شده‌ایم. الان هم مسائل مهمی که جناب آقای مهندس شریعتمدار مطرح کردند، می‌خواهم از ایشان خواهش کنم که دو نکته مهم را در مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب ایران مورد بررسی قرار دهند. موضوع اول چگونگی همکاری مسالمت آمیز تکنولوژی با محیط زیست و آب است. زیرا آنچه که ما امروز حداقل در ایران شاهد هستیم این است که وقتی این زندگی مسالمت آمیز بین تکنولوژی و محیط زیست وجود نداشته باشد آب مایه حیات را به مایه مرگ تبدیل می‌کنیم و متاسفانه خود به دست خود هم زندگی خویش و هم زندگی آیندگان را به مخاطره جدی تبدیل می‌کنیم. به خاطر می‌آورم زمانی که بچه بودم، در شهری که ما زندگی می‌کردیم، آب آنقدر حرمت داشت که سر سفره‌ای اگر دستی به لیوانی و یا پائی به ظرف آبی می‌خورد و آب بر زمین ریخته می‌شد، آنقدر آن کار قبیح بود که برای کسیکه این عمل را مرتکب شده بود برای سرزنش آن ابتدا می‌گفتند که آب مایه روشنی است. اما سیر حرکت ما در این ارتباط از گذشته تا حال متاسفانه وضعی کاملاً متفاوت و ناامیدکننده‌ای نسبت به مساله آب پیدا کرده است. من امیدوارم که با این آغاز میمون و مبارک و با این رویکرد جدید و قابل تحسین و با حضور سازمان‌های مسئول دولتی و اتاق ایران و مجموعه فرهیختگان،

دانشمندان و کشاورزان حداقل از هم اکنون جلوی ضرر در این زمینه گرفته شود و به این امر واقف باشیم که درست است که عوامل بسیار مختلفی دخیل بوده است که امروز روستاهای ما به شدت در حال تخلیه است و اقتصاد روستا در حال نابودی است اما شاید آب به عنوان مهمترین عاملی باشد که به دلیل آن ما در چنین حالتی قرار گرفته ایم و با تخلیه روستاها، افزایش حاشیه نشینی شهرها و معضلات اجتماعی فراوان مواجه شده ایم و اثرگذاری آب بر مسائل و مشکلات اجتماعی که اگر در این زمینه توجه جدی صورت نپذیرد با مخاطرات زیادی در آینده روبرو خواهیم بود. اما انگیزه ورود اتاق به مساله بحران آب چه بوده است؟ موضوع توجه به مسائل و مصالح ملی جزء وظائف اتاق ایران است و مساله بحران آب به عنوان یک موضوع مهم و مصلحت ملی می بایست مورد توجه اتاق قرار می گرفت که علاوه بر این موضوع تکلیف مجلس محترم شورای اسلامی که از ریاست مجلس تشکر می کنم که در قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار تکالیفی برای اتاق ایران هم در بحث مسائل کشاورزی و هم مساله آب مشخص کرده اند که قانونا اتاق وظیفه دارد در این ارتباط عکس العمل لازم و پاسخ مناسب را به اجرای قانون بدهد. موضوع دوم بحث آب در فعالیت بنگاه های اقتصادی است که ارتباط مستقیمی با توسعه اقتصادی هم در زمینه کشاورزی و هم در زمینه صنعت دارد و بطور کلی مساله آب و کشاورزی مخصوصا در کشور ما بر اشتغالزایی و فعالیت های اقتصادی تاثیرگذار است و اتاق ایران از این بابت موضوع آب را به عنوان یک مساله جدی مد نظر قرار داده است. آنچه در حال حاضر به عنوان نگرانی های اتاق مطرح است و انتظاراتی که در این ارتباط مطرح است در درجه اول مربوط به وضعیت اجرای طرح تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی است که از مصوبات شورای عالی آب می باشد. موضوع بعدی اقدام اخیری است که وزارت نیرو در نصب کنتورها در منابع خروجی چاه های فعلی انجام داده است و این موضوع بایستی مورد بررسی قرار گیرد که این امر چقدر بر مساله بحران آب اثرگذار بوده است. مورد قابل اهمیت دیگر برای اتاق متاسفانه افول دریاچه ها و تالاب های ایران است. بخاطر دارم که در سال ۱۳۸۴ یا ۸۵ در همین مکان و در همین سالن، در زمانیکه جناب آقای دکتر نهانوندیان حضور داشتند، روسای اتاق های سراسر کشور سفری به ارومیه داشتند و در سال ۱۳۸۴ یک جلسه اتاق ایران به بحث دریاچه ارومیه اختصاص پیدا کرد که نتیجه آن صدور بیانیه ای رسمی از سوی اتاق ایران بود که بخش خصوصی ایران پیش بینی های لازم را برای آینده دریاچه ارومیه مطرح کرد. ولی تا چند سال گذشته متاسفانه هیچگونه عکس العملی از صدور این بیانیه و پیگیری های فراوان در خصوص آن مشاهده نکردیم و نهایتا آنچه نمی باید، اتفاق افتاد. برای جلوگیری از چنین اتفاقاتی لازم است که مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران با این همکاری صمیمانه و مشفقانه ای که بین وزارتخانه های دولتی وجود دارد از هم اکنون به یک آینده نگری در مساله آب و محیط زیست کشور بپردازند و تدوین یک برنامه بلند مدت برای مسائل آب و محیط زیست کشور را مد نظر قرار داده و به سمتی بروند که ما در این ارتباط بتوانیم قبل از آنکه نیازمند درمان مسائل آب کشور باشیم از آن پیشگیری نماییم. به هر صورت برگزاری این همایش یک فرصت جدیدی است تا بتوانیم از نظرات مختلف بهره مند شویم. مخصوصا اینکه در این همایش بازیگران اصلی فعالیت های اقتصادی به خصوص در بخش کشاورزی بتوانند از رهنمودهای مفید و عملی بهره مند گشته و آنها به سیاستگذاران منتقل نمایند و امیدواریم که در سال آینده با تدبیری که در دبیرخانه همایش در نظر گرفته شده است، جایزه ملی آب در روز ملی آب با یک فراخوان بین المللی به چهره های برجسته اعطا گردد. در خاتمه مجدداً از تمامی شرکت کنندگان، پیشکستوتان و سازمان های محترم دولتی و تشکل های بخش خصوصی که در این جلسه حضور دارند و ما را همراهی کرده اند تشکر می کنم و امیدوارم و آرزومندم که انشالله سال آینده وضع ما از نظر بحران آب به مراتب بهتر از سال گذشته و همچنین بهتر از امسال باشد.

سخنرانی جناب آقای مهندس رقیمی مدیر برنامه ریزی و توسعه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور

با عرض سلام و وقت بخیر خدمت حضار گرامی و این جمع ارزشمند و با عرض تسلیت به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها)، ارائه‌ای خواهیم داشت در خصوص یکی از ارکان توسعه پایدار در بخش آب کشور. در سخنرانی‌های قبلی تأکیدات بسیار زیادی راجع به بحث آب انجام شد ولی یکی از مهمترین و اساسی ترین زیرساخت‌هایی که برای توسعه پایدار در هر جامعه شهری و روستایی هر کشوری احتیاج است تکمیل توسعه فاضلاب می‌باشد. در اینجا لازم می‌دانم بطور اختصار ساختار وزارت نیرو را در این خصوص برای شما دوستان توضیح دهم. این وزارتخانه دارای پنج شرکت مادر تخصصی است که شامل شرکت‌های توانیر، تولید برق نیروگاه‌های حرارتی، سانا (طرح‌های انرژی‌های نو) و دو شرکت در زمینه آب و فاضلاب شامل شرکت مدیریت منابع آب و شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور که متولی تامین آب برای مناطق شهری و روستایی و جمع آوری و تصفیه بهداشتی فاضلاب جوامع شهری و روستایی کشور می‌باشند. بدین ترتیب در زیر مجموعه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور ۶۶ شرکت آب و فاضلاب شهری و روستایی و ۴ شرکت مستقل وجود دارند که وظیفه اصلی این شرکتها علاوه بر تامین آب شرب و بهداشت با کیفیت و مناسب جمعیت کشور، جمع آوری و دفع بهداشتی پسماند فاضلاب است. در مناطق شهری بسته به نوع منطقه ۶۰ تا ۸۰ درصد آب مصرفی تبدیل به فاضلاب می‌گردد. لذا اجرای طرح‌های جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلاب از ضروریات بوده و نقش مهم و بسزایی در سلامت عمومی جامعه و حفظ محیط زیست خواهد داشت. فاضلاب حاوی آلاینده‌های زیادی از جمله پاتوژن‌های بیماری‌زا بوده که در صورت عدم مدیریت مناسب آن منجر به انتشار بیماری‌های واگیردار خواهد شد. مزایای ایجاد و توسعه تاسیسات جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلاب عبارتند از حفظ و ارتقاء عمومی شهروندان و جلوگیری از آلودگی منابع آبی زیرزمینی

و سطحی کشور به ویژه نیترا ته شدن و ورود آنتی بیوتیک ها به منابع آب، همچنین حفظ محیط زیست و بازچرخانی و استفاده مجدد از پساب، ظرفیت خودپالایی خاک با توجه به کمبود آب جدی در کشور. در این راستا یکی از رسالت های اصلی و کلان صنعت آب و فاضلاب ایجاد و گسترش شبکه فاضلاب شهری می باشد که البته با توجه به عقب ماندگی سالیان دور، به سرمایه گذاری بسیاری در این بخش مورد نیاز خواهد بود. متأسفانه قدمت طرح های آبرسانی کشور ما با توجه به تمدنی که در ایران وجود دارد و همچنین دوره طرح های فنی و مهندسی آب و فاضلاب در کشور، بسیار جوان است و آنطور که باید به مهندسی و اجرای این طرح ها اهمیتی داده نشده است از جمله طراحی و اجرای شبکه فاضلاب شهر تهران که به عنوان مدرن ترین و کارآمدترین طرح شبکه فاضلاب کشور معرفی شده است از سال ۱۳۷۴ و به همت برنامه ریزان وقت بصورت خاص انجام شد و این امر به طور مشخص بعد از تشکیل شرکت های آب و فاضلاب که قدمتی حدود ۲۰ سال دارند پیگیری شد.

همچنین چند شاخص در مورد آب شهری و فاضلاب شهری قابل ارائه می باشند. از جمله این شاخص ها:

۱. درصد جمعیت تحت پوشش تاسیسات آب شهری

۲. تعداد شهرهای تحت پوشش

۳. تعداد کل مشترکین

۴. حداکثر ظرفیت منابع تامین آب

۵. حجم کل آب تولیدی

۶. حجم کل فروش آب

۷. طول شبکه توزیع آب

۸. طول خطوط انتقال آب

۹. تعداد کل مخازن

۱۰. حجم کل مخازن

۱۱. تعداد تصفیه خانه های آب در دست بهره برداری

۱۲. ظرفیت اسمی (فعالی) تصفیه خانه های آب

طبق آمار ۹ ماه اول سال ۱۳۹۵ در حدود ۹۹/۲ درصد جمعیت شهری ایران تحت پوشش تاسیسات آب شهری قرار دارند و تعداد کل مشترکین آب در حدود ۱۵ میلیون و ۴۳۱ هزار نفر می باشد. همچنین حدود ۴/۵ میلیارد متر مکعب مقدار آب فروش رفته در این مدت زمان در جوامع شهری ایران می باشد. از طرف دیگر در بخش فاضلاب جمعیت تحت پوشش تنها ۴۴ درصد و تعداد مشترکین ۶۳۱۱۲ نفر می باشد و آنچنان که مشخص است و با نسبت ۸۰ درصد آب تولیدی، فاصله بسیار زیادی وجود دارد بین آنچه که باید کار بکنیم تا بتوانیم در راستای توسعه پایدار و جلوگیری جدی از آلودگی منابع آب کشور و حفظ محیط زیست کشور گام برداریم. متأسفانه همانطور که پیشتر ذکر شد قدمت طرح های فاضلاب کشور تنها در حدود ۲۰ سال است که مدت زمان زیادی نیست. هم اکنون ۲۳۰ طرح در حال اجرا در شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور وجود دارد که تکمیل این طرح ها به اعتبار ۲۳۰ هزار میلیارد ریالی احتیاج دارد که با رویکردی که در حال حاضر در آن قرار داریم و با کمبود شدید منابع مالی کشور مواجه هستیم، از اینرو سالیانه از محل منابع عمومی کشور به طرح های فاضلاب تنها رقمی در حدود ۴۰۰ تا ۵۰۰ میلیون ریال تعلق می گیرد که این امر موجب این شده است که صنعت آب و فاضلاب کشور با تکیه بر حمایتی که در وزارت نیروی جمهوری

اسلامی ایران وجود دارد از روش‌های دیگری برای تامین مالی پروژه‌های خود استفاده نماید. تاکنون به منظور تکمیل طرح‌های فاضلاب کشور تنها ۵۲ درصد سرمایه‌گذاریها و منابع مالی اتخاذ شده به منابع مالی عمومی کشور اختصاص داشته است و مشخصاً ۲۷ درصد از منابع مالی داخلی شرکت‌های آب و فاضلاب شهری هزینه شده است که از حق انشعاب‌های اختصاص داده شده به مشترکین دریافت می‌گردد. همچنین ۱۲ درصد از تسهیلات مالی بین‌المللی استفاده شده است و بالاترین میزان اختصاص تسهیلات مالی از بانک‌ها مانند بانک توسعه اسلامی، بانک جهانی، بانک توسعه و تجارت اکو و اخیراً بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیایی بوده است. علاوه بر این در حدود ۳ درصد از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده نیز از طرف بخش خصوصی کشور انجام شده است. در این راستا اتاق بازرگانی یکی از ارکان اصلی کشور و حامی و نماینده بخش خصوصی می‌باشد و شرکت آب و فاضلاب کشور تاکنون ۱۲۵ قرارداد با بخش خصوصی داشته است که با سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های آب و فاضلاب کشور در قالب ردیف‌های خرید تضمینی و فروش پساب توانسته ایم حجم سرمایه‌گذاری ۵۵۰۰ میلیارد تومانی را به همراه داشته باشیم که اگر ارزش روز آنرا حساب کنیم حدود ۸۰۰۰ میلیارد تومان برای ما تامین سرمایه انجام شده است و از اینرو در مقایسه با خیلی از فعالیتهای اقتصادی دیگر مشکلات کمتری داشته‌ایم.

استفاده مجدد از پساب به عنوان یک ضرورت مد نظر وزارت نیرو، دفتر برنامه ریزی کلان وزارت نیرو و شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور قرار گرفته است. قوانین بالادستی بدین منظور تنظیم شده است. قانونی در سال ۹۴ با همت نمایندگان محترم مجلس و با پیشنهاد شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و وزارت نیرو به عنوان بهینه سازی توسعه و مصرف آب شهری و روستایی به تصویب رسید که در این قانون استفاده از پساب به عنوان یک منبع برای فضای سبز شهری در نظر گرفته شده است. به عنوان مثال مصرف آب فضای سبز شهر بندرعباس که در حاشیه خلیج فارس واقع شده است در حدود ۶۰۰ لیتر بر ثانیه است همچنین یک آب شیرین کن ۱۰۰ هزار متر مکعبی توسط شرکت آب و فاضلاب در این شهر احداث شده است که در سال آینده وارد مدار تولید آب خواهد شد و قیمت تمام شده آب طبق عرف بین‌المللی در حد یک دلار است به عبارت دیگر تمام منابع آبی منطقه از جمله سد شمیل و سد میناب برای تامین آب شهر بندرعباس که شهری است با موقعیت استراتژیک و جزو بنادر اقتصادی کشور در نظر گرفته شده است و در شرایط کنونی که با بحران آب روبرو هستیم ۶۰۰ لیتر بر ثانیه مصرف آب فضای سبز این شهر می‌باشد. بدین ترتیب تمهیداتی در نظر گرفته شده است که این مقدار مصرف آب برای فضای سبز که منابع آب زیرزمینی منطقه را تهدید می‌کند را بتوان با استفاده از پساب جایگزین نمود. همچنین استفاده مجدد از پساب و بازچرخانی آب در جهت ایجاد تحرک اقتصادی و تامین منابع آبی جدید برای طرح‌های توسعه اقتصادی مد نظر می‌باشد. بدین منظور می‌توان برای اولین بار در سال ۱۳۹۰ یا ۹۱ به همت بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری ۳۵۰ میلیارد تومانی شرکت صنعتی معدنی چادرملو اشاره کرد که تاسیسات آب و فاضلاب شهر اردکان به همت این شرکت راه اندازی شد که اگر انجام اینکار منوط به منابع عمومی کشور می‌بود تا ۵۰ سال آینده نیز قابلیت اجرا نداشت. همچنین در مدت زمانی ۱۵ ساله پساب خروجی شهر اردکان را در اختیار گرفته و این امر در حال حاضر برای ۲۳ شهر ایران در حال اجراست و ۲۲۶۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری انجام شده است و کل منطقه مبارکه و کارخانجات فولاد در منطقه اصفهان، یزد و کرمان از بازچرخانی آب و پساب استفاده می‌کنند همچنین آب استفاده شده برای فضای سبز منطقه ۲۲ شهرداری تهران با استفاده از پساب می‌باشد. علاوه بر این ایجاد بازار آب در مناطق مستعد کشور می‌تواند از ضرورت‌های استفاده مجدد از پساب مد نظر قرار گیرد. همچنین می‌توان به جایگزینی پساب با آب کشاورزی اشاره کرد. در حال حاضر ۲۳ قرارداد

با بخش خصوصی به ارزش بیش از ۲۶ هزار میلیارد ریال با رویکرد تکمیل هرچه سریعتر تاسیسات جمع آوری و دفع بهداشت فاضلاب، استفاده مجدد و بازچرخانی آب و واگذاری طرح و عدم اتکا به منابع عمومی کشور منعقد شده است. در آخر بایستی متذکر شوم که تکمیل طرح شبکه فاضلاب کلانشهر تهران به ۱۰ هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز دارد و از انواع روش‌های مالی به منظور تامین هزینه‌های این طرح استفاده شده است. امیدوارم با همکاری اتاق بازرگانی و وزارت جهاد کشاورزی طرح‌های مربوط به استفاده از پساب و شبکه‌های فاضلاب هر چه زودتر به نتیجه برسند. از وقتی که به بنده دادید بسیار ممنونم.

سخنرانی جناب آقای احمدی مدیرعامل تشکل مردم نهاد خانه حامی کشاورز از همدان

با عرض سلام خدمت تمامی حضار و بزرگواران. در نظر دارم که چند مطلب را خدمت شما عزیزان عرض کنم. مطلب اول بحث مظلومیت و محجوریت آب‌های زیرزمینی است. با وجود اینکه بخش اعظمی از منابع آبی کشور ما در تمامی استان‌ها از جمله استان همدان از آب‌های زیرزمینی تشکیل می‌شود اما به نوعی از محجوریت شدیدی بین مردم، سمن‌ها (سازمانهای مردم نهاد) زیست محیطی کشور و چه حتی مسئولین برخوردار است. شاید یکی از دلایل این امر دیده نشدن آب‌های زیرزمینی بر خلاف آب‌های سطحی است. همانطور که مستحضردید دریاچه ارومیه در حال حاضر از اعتبارات کافی برخوردار است زیرا روند احیای آن قابل مشاهده است که البته امری است قابل تحسین ولی در مورد کاهش منابع آب‌های زیرزمینی مباحث، دیدگاه‌ها و نظرات بسیار زیادی طی سالیان اخیر مطرح شده است اما آنچه که در عمل اتفاق می‌افتد با مباحث مطرح شده متفاوت است. بنده از استانی [همدان] می‌آیم که در حال حاضر مساله فروچاله‌ها در آن مساله‌ای بغرنج است که متأسفانه وقوع آن به امری عادی در این استان تبدیل شده است. در این استان بخش بزرگی از منابع آبی آن از طریق آب‌های زیرزمینی تامین می‌گردد و از اینرو نگاه ویژه‌ای به منابع آب‌های زیرزمینی این استان لازم است. در این دولت نیز فعالیت‌های خوبی در همه استانها برای این مقوله صورت گرفته است که می‌توان به انسداد چاه‌ها و نصب کنتورهای هوشمند اشاره کرد. در استان همدان از ابتدا با اجرای طرح احیا و تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی، صرفه جویی که در این بخش انجام شده است بیش از ۱۹۰ میلیون مترمکعب به نفع آبخوان و آب‌های زیرزمینی بوده است و از محل نصب کنتورها جلوی اضافه برداشت حدود ۲۸ میلیون مترمکعب گرفته شده است. حال شاید برخی از دوستان به روش محاسبه این آمار انتقاد داشته باشند اما اگر ما حتی ۵۰ درصد از این آمار را نیز در نظر داشته باشیم و آنرا با یک سد که با هزینه میلیاردی در کشور ساخته می‌شود مقایسه کنیم، به این نتیجه می‌رسیم که طرح احیا و تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی به عنوان مثال در استان همدان با هزینه‌ای نزدیک به ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون تومان انجام شده است. انجام تمامی این موارد بسیار مفید است ولی کافی نیست. زیرا روند تخریب منابع آب‌های زیرزمینی با سرعتی همراه است که فرصت لازم را برای احیاء

آن به ما نمیدهد و از اینرو به یک نهضت فراگیر و با حضور و کمک تمامی دستگاه‌ها لازم است تا به بازسازی آن بپردازیم از جمله وزارت جهاد کشاورزی بایستی با وزارت نیرو همگرایی خاصی داشته باشد و نباید چنین شود که به عنوان مثال شرکت آب منطقه‌ای در یک استان ۲ میلیون متر مکعب صرفه جویی داشته باشد ولی در همان استان ۵ میلیون مترمکعب آب از طریق کشاورزی مصرف شود. همچنین نیاز مبرمی به ورود دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تحقیقاتی به این امر می‌باشد. علاوه بر آن حضور صدا و سیما نیز به این مساله واقعا لازم و مبرم است. به نظر بنده طرح احیا و تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی آخرین راه حل نجات آب‌های ایران است و نیاز مبرمی می‌باشد که از این طرح حمایت شود. البته همه دوستان بر این عقیده هستند که در حرف از این طرح حمایت می‌شود ولی من از جناب آقای مهندس حبیبی سوالی داشتم: آیا در سال ۹۵ که هم اکنون در خاتمه آن هستیم چند درصد از اعتبارات طرح تعادل بخشی به آن اختصاص پیدا کرده است؟ بگذارید عرض کنم که چقدر از این ۴۰۰ میلیارد تا بحال به این طرح اختصاص داده شده است؟ از نظر بنده این مبلغ در قیاس با خیلی از طرح‌های حوزه آبی کشور عدد قابل توجهی نمی‌باشد و جزو طرح‌های ارزان به حساب می‌آید. اما با این وجود وقتی می‌گوییم در کشور ما بحران آب وجود دارد و حتی از لفظ "بحران" استفاده می‌کنیم ولی به نظر می‌آید که ابعاد این بحران برای ما خیلی مشخص نیست و یا معنای "نجات آب" تنها در قالب یک لفظ است. سوال اصلی ما این است که آیا بغیر از طرح احیا و تعادل بخشی برای نجات آب‌های زیرزمینی کشور طرح دیگری وجود دارد؟ اعتبارات این طرح که در اصل طرح نجات منابع آب تمدن، حیات و توسعه ماست چرا پرداخت نمی‌شود؟ نیاز است که مدیریت دقیقی بر برداشت منابع آب داشته باشیم و این طرح بایستی سریعتر انجام شود زیرا در غیر اینصورت روند تخریب منابع آب‌های زیرزمینی فرصت زیادی را به ما نمی‌دهند. در استان‌های کشور از جمله در استان همدان توان اجرایی و همت و اشتیاق خوبی برای اجرای این طرح وجود دارد و از جمله حضور مدیران دلسوزی که برای اجرای آن تلاش می‌کنند ولی با اینحال یکی از ارکان اصلی اجرای این طرح برخورداری از حمایت و پشتیبانی مالی است و درخواست ما این است که اعتبارات این طرح بصورت جدی و خارج از مباحث سیاسی، به موقع به آن اختصاص داده شود. بحث دیگری که مطرح است مشارکت مردم می‌باشد. از نظر بنده مشارکت مردم پایه و زیرساخت طرح تعادل بخشی است. بدین معنی که نمی‌توان درها را بست و بدون مشارکت مردم برای اجرای چنین طرحی تصمیم‌گیری کرد و بهره‌برداران را دخالت نداد. باید این نکته مورد ارزیابی قرار گیرد که مشارکت عمومی برای اجرای این طرح به چه میزان بوده است و چقدر جدی گرفته شده است؟ انتقادی که به طرح تعادل بخشی وارد می‌باشد این موضوع است که علی‌رغم اقدامات مناسب و موثری که در این زمینه صورت گرفته است جنبه "اجتماعی" طرح کمتر مورد توجه قرار گرفته است و این در حالیست که تمامی اقدامات صورت گرفته بدون مشارکت مردم پایداری نخواهد داشت و این بدان معناست که آموزش، فرهنگ سازی و روشنگری در زمینه نجات آب نوعی پیشگیری است. بحث آخر نیز بحث سمن‌های محیط زیستی کشور است. بنده به عنوان یک فعال زیست محیطی از همکاران خود گله مندم که چرا در موضوع آب که موضوعی حیاتی و اثرگذار در شورای امنیت ملی کشور است وارد نمی‌شوند و این موضوع از اولویت‌های اصلی آنها نمی‌باشد. تعداد کمی از سمن‌ها به این مقوله وارد شده‌اند. بنده تقاضا دارم که همه سمن‌ها در کنار سمن‌های موفق که در زمینه آب داریم در کنار هم هم‌افزایی کرده، از تجارب یکدیگر استفاده کنند و همگی دست به دست هم دهند تا همه با هم یکصدا و پشتیبان، نگهبان منابع آب زیرزمینی کشورمان باشیم.

قرائت شعر خانم فائزه حاجی نجفی نماینده نوجوانان در طرح دانش آموزی نجات آب (داناب) از
استان مازنداران (ناجی آب مازنداران) به عنوان شعر برتر در سال ۱۳۹۳

گفته اند دوستان
آب مایه حیات است
اینرا من خوب میفهمم
آب طلای ناب است
گویند تشکیل شده است زمین از آب
آنهم به صورت ۷۵ درصد نایاب
من دیده ام چیک درصدش را
منتها در روستای ما
روستای ما آب ندارد
زندگی ما شده از این نعمت بسیار کم رنگ
هکتارها زمین آنجا بایر مانده
چراکه آبی نمانده
کشاورز را میبینم خسته تر از گذشته
بیل به دوش
چشم انتظار آسمان
تا قطره آبی بچکد
شاید که محصولش شود شاد شاد
ننه کوکب و مشتی طوبی

چادر به سر
نماز باران می خوانند
از خدا میخوان گریه کنه آسمون
بارون بیاد
فت و فراوون بیاد
آب‌ها فراوانند
اما امروزه شدند کمیاب
مسئولش کیست؟
من؟ تو؟ او؟ یا ما؟ شما؟ ایشان؟
اسراف نکنید آب را
بسپار به هم خویشان
آن قدیمها میگفتند
آب را گل نکنیم
در فرودست انگار
کفتری میخورد آب
یا که در بیشه ای دور
سیره ای پر می شوید
آن دوره سهراب بود
آبی بود، بیشه‌ای بود، سیره‌ای بود، درویشی بود،
زن زیبا بود بر لب رود
پس امروز چه شد آن آب؟
گل آلودش هم شده بسیار نایاب
چه گوارا بود آن آب
چه زلال بود آن رود
مردم بالادست چه صفایی داشتند
آن روزها خدا بالای چپرهاشان بود
پس تو را چه شده امروز؟
پشت هیچستانی؟
یا اینکه سرگرم داستانی؟
امروزه شده بحث همه محافل
مبادا باشی غافل
آب و آب و آب
کشور ما آب ندارد

چون نوار بیابانی دارد
 ای آب کره، گره کارت چیست؟
 هان! فهمیدم من حالا!
 مصرف آب بالا!
 هموطن ایرانی
 غیرت به خرج بده
 تا بینهایت بده
 هر وقت آبی مصرف میکنی
 فکرت باشد این
 شاید کمی آنسو تر
 آبی نمانده در زمین
 فرهنگ مصرف آب
 همانی که شده بود نایاب
 گام اول آب
 مصرف درست آبه
 مگه نگفتیم آب طلای نابه
 چیک چیک آب جلوش باید گرفته شه
 هدر نره، حروم نشه، وای که اگه حروم بشه، چی میشه؟
 همون روند پیشه
 اگه که مسواک میزنی، به فکر دندوناتی
 با یک لیوان آب هم میشه دهن رو شست
 ببند شیر آب رو
 فرهنگ آب رو شست و با خودش برد
 حموم میری؟ ساعتها زیر دوشی؟
 با آب تو وان هم میشه شستشو کرد
 ببند شیر آب رو
 فرهنگ آب رو شست و با خودش برد
 ماشینتو توی حیاط با آب شیر میشوری؟
 به کارواش هیچ نیازی تو نداری؟ ساعتها شیر آب رو باز میزاری؟
 با یه سطل آب هم میشه ماشین رو شست
 ببند شیر آب رو
 فرهنگ آب رو شست و با خودش برد
 به فکر تر تمیزی تو حیاطی؟ ساعتها شیر آب رو باز میزاری؟

با یه سطل آب و تی هم میشه تمیزی کرد
ببند شیر آب رو
فرهنگ آب رو شست و با خودش برد
نشست هر فرهنگی
تو خونه و خانوادست
تو خونه و خانواده فرهنگ باشه، همه چی سر جاشه
مصرف صحیح آب هم، ایشالا سر جاشه
اگه تو به هوش باشی، به گوش باشی
یه قطرشو هدر ندی!

سخنرانی جناب آقای امانی از کشاورزان تعاونی تولید پیوند

بسم الله الرحمن الرحيم، السلام عليكم و رحمه الله. با تشکر از دست اندرکاران این مجموعه که در چنین روزی، چنین مراسم باشکوهی را برگزار کردند که این امر خود نمایانگر اهمیت آب و همچنین کارهایی است که می‌بایست در مدیریت آب کشور انجام شود. بنده کشاورز شرکت تعاونی تولید پیوند و عضو سابق هیات امنای واحد مدیریت آب پروژه تازه آباد و سرگروه S11 می‌باشم. در ابتدای سخن جای دارد که از آژانس جایکای ژاپن و مهندسان همکار ایرانی که پنج سال در این منطقه کار کردند و برای ما کشاورزان برنامه‌ای عملی و قابل لمس را تدارک دیدند، تشکر نمایم. در ابتدا هنگامیکه ما کشاورزان متوجه شدیم که آژانس جایکا به منطقه ما خواهد آمد، تفکری اشتباه در ذهن ما جای گرفت زیرا فکر میکردیم که این آژانس یک برنامه جالبی در این منطقه بوجود خواهد آورد که کشاورزی و آب منطقه را کاملاً متحول خواهد ساخت. ولی بعدها با شروع برنامه دیدیم که این برنامه و این معجزه‌ای که قرار بود در منطقه اتفاق بیفتد، در دل خود کشاورزان منطقه ما بود. قبل از ورود آژانس جایکا تصمیماتی که در منطقه ما گرفته میشد همیشه از بالا به پایین بود اما با ورود جایکا در اولین وهله تمامی تصمیمات از پایین به بالا گرفته شد و برنامه ریزی‌ها به صورتی انجام گرفت که در دل کشاورزان باوری ایجاد کرد که آنچیزی که آنها میخواند بصورت عملی و کارشناسی شده به خودشان باز خواهد گشت. در ابتدای عمل چندین مورد پیشنهاد جدید در مورد مدیریت آب، نحوه آبیاری، نوبت آبیاری، قیمت آب بهاء و دیگر برنامه‌ها با نظر کشاورزان تقسیم کار شد و شروع به کار کرد، بعدها با شرایطی که بوجود آمد برنامه‌های دیگری برای کشاورزان شکل گرفت که به خواست خودشان منجر به شکل‌گیری پیشنهادات جالب دیگری شد. به طور مثال، یک آب‌بندان ۱۰۰ هکتاری در منطقه وجود دارد که در طول سال و در زمان آبیگری آن حداکثر از چهار پمپاژ استفاده میشد. روزی یکی از کشاورزان پیشنهاد داد که با برنامه دیگری که بسیار ساده‌تر است و به امکانات چندانی نیز احتیاج ندارد میتوان با یک پمپاژ و لوله‌ای به طول ۱/۵ کیلومتر بند را با صرف نصف مدت زمان قبل آب‌گیری کرد. سپس مسیری که مقرر شد لوله از آنجا عبور کند با پیشنهاد کشاورزان مشخص شد که اتفاقاً شیب تندی داشت. هنگامیکه این برنامه بررسی شد در هم زمان اجرا گردید که در نتیجه آن مقدار آبی که پیشتر از چهار لوله پمپاژ وارد آب‌بندان می‌گردید، تنها با استفاده از یک

لوله پمپاژ تامین شد. بدین ترتیب کشاورزان با مشاهده عملکرد این برنامه‌ها دلگرم‌تر شدند و موقع برگشت آب و پس از آبیاری نیز تنها با یک پمپاژ و از همان لوله آب به داخل کانال بازگشت داده میشد. در برنامه آبیاری نیز چون اولین کسی که می‌تواند زمین را خوب بشناسد و اولین کسی که قدر آب را می‌داند و میتواند آب را به نحو احسن استفاده کند خود کشاورز است، در همان ابتدا با ایجاد نقشه آبیاری برای کلیه قطعات زمین برای کشاورزان نقشه آبیاری داده شد. هنگامیکه آبیاری شروع شد با استفاده از ابتکار عمل کشاورزان پیشرو مصرف آب را از ۲۰ درصد تا ۲۵ درصد کاهش دادیم. همچنین کار دیگری که انجام شد ساعتی کردن برنامه آبیاری زمین بود که قبل از آن برای آبیاری وقت ساعتی قرار داده نمیشد و همان مقدار آبی که برای آبیاری یک هکتار لازم بود گاهی در طی ۲۴ ساعت به آن زمین اختصاص داده میشد ولی بعدها با پیشنهاد خود کشاورزان این مقوله نیز ساعتی گردید و به ۸ ساعت کار تقلیل یافت. حال با این برنامه وضعیتی بوجود آمد که در تمام برنامه‌ها سرگروه‌ها، مسئولین دریچه‌ها و کشاورزان میدانستند که جدا از این مساله که آب کنترل شده است نوبت بندی تخصیص آب به هر زمین نیز زمانبندی شده است و همگی از این امر اطلاع داشتند که برنامه زمانبندی در چه ساعتی شروع و در چه ساعتی به پایان می‌رسد. با توجه به ذیغ وقت به ارائه همین مقدار از تجربیات کسب شده در تعاونی تولید پیوند اقتدا کرده و از تمامی عزیزانی که زحمت کشیده و در برگزاری این همایش همت ورزیدند و همچنین از تمامی کسانی که برای برطرف کردن مسائل و مشکلات آب و خاک کشاورزی کشور همراه ما بودند و در این راه زحمات فراوانی را کشیدند، تشکر می‌نمایم.

سخنرانی جناب آقای دکتر صفاری کشاورز نمونه در بهره‌وری آب و مشاور وزیر جهاد کشاورزی

با عرض سلام خدمت تمام خانم‌ها و آقایان و تمامی سروران و اساتید گرامی. خیلی خوشحالم که به این بنده حقیر هم وقتی داده شد که تجربیات خود را در چند سال اخیر خدمت شما ارائه دهم و بسیار خوشحال خواهم شد اگر بنده را از نقطه نظرات خود آگاه بفرمایید. آیا تا بحال هر کدام از ما به این مساله فکر کرده‌ایم که خارج از مسئولیت یا وظیفه‌ای که به ما محول شده است، در رابطه با آب چه کار شاخصی انجام داده‌ایم؟ می‌دانیم که کشور ما کشور کم آبی است که خطر بزرگی برای ماست ولی آیا می‌توان به این خطر یا تهدید به چشم یک فرصت نگریست؟ اگر اجازه بدهید به عنوان نمونه شما را از شرایط مجتمع کشاورزی و دامپروری خود که در منطقه جنوب شرق استان تهران واقع است آگاه نمایم. در حدود ۴ یا ۵ سال پیش متوجه شدیم که با وضعیت موجود آب در کنار روند خشکسالی و تغییر اقلیم، آینده روشنی پیش روی ما وجود ندارد و این سوالات در ذهن ما پدیدار گشت که آیا با همین شرایط و روش کاری که پیش روی ماست در آینده نیز تولید کننده محصولات کشاورزی و دامی باقی خواهیم ماند و آیا می‌توانیم به این شغل ادامه دهیم؟ از اینرو بررسی و مطالعات جدیدی انجام داده و در بخش دامپروری و کشاورزی مصارف آب را کم کردیم. ولی سرعت تغییر اقلیم و سرعت کاهش منابع آب‌های زیرزمینی که در واقع بهتر است آن را منابع آب‌های فسیلی بنامیم، بسیار سریعتر از اقدامات صرفه‌جویانه ما بود. در حدود سال‌های ۱۳۹۱ و ۹۲، جمع‌بندی دیگری انجام دادیم و طی آن به این نتیجه رسیدیم که یا بایستی تغییری اساسی در مجموعه تولیدی خود ایجاد کنیم و یا چاره‌ای جز تعطیلی کشاورزی و دامپروری نداریم. همه ما به این موضوع آگاه هستیم که وظیفه یک تولیدکننده محصولات کشاورزی صرفا تولید نیست بلکه تولید به همراه حفظ منابع پایه از جمله آب، خاک و محیط زیست و رساندن این غذا به دست مصرف کننده چه از لحاظ کمیت و کیفیت بالا و چه از لحاظ اقتصادی می‌باشد. همانگونه که مستحضری در حال حاضر قیمت تمام شده محصولات کشاورزی در کشور

ما به مراتب بالاتر از سایر کشورهاست که یکی از علل اصلی آن در نظر نگرفتن موضوع آب و کم توجهی به آن است. ولی اگر ما نگاه خود را به سمت مدیریت منابع آب و ارتقاء بهره‌وری تغییر دهیم به نتایج اثرگذارتری خواهیم رسید. البته منظور بنده تنها کم مصرف کردن آب نیست چون شاید در برخی از موارد کم مصرف کردن آب خود به تنهایی امری اشتباه باشد بلکه درست مصرف کردن آب است. در مورد بخش کشاورزی در مجتمع تولیدی ما همانطور که پیشتر ذکر گردید، پس از جمع‌بندی شرایط موجود اولین کاری که انجام شد استفاده از سیستم‌های کشت بدون خاک ورزی یا سیستم‌های No-Tillage بود که البته در اوایل انجام این کار برای ما ریسک بالایی داشت ولی مطالعاتی که صورت گرفت نتیجه بسیار خوبی را به همراه داشت بطوریکه به جرات می‌توانم بگویم که حتی بخش عمده‌ای از مزارع منطقه نیز پس از مشاهده نتایج ما به استفاده از این سیستم روی آوردند و نتایج بدست آمده نه تنها در افزایش بهره‌وری و افزایش محصول اثر داشت بلکه منجر به کاهش هزینه‌ها و کاهش هدر رفتن آب و مصرف بهتر آن گردید. نکته جالب این بود که آیش زمین نیز در این روش به دلیل جابجایی که در کشت انجام می‌شد، حفظ گردید. پس از عملیات خاک ورزی، عملیات آبیاری نیز اصلاح گردید. ما تقریباً از دهه ۸۰ در مزارع از آبیاری بارانی به روش کلاسیک ثابت استفاده می‌کردیم که البته استفاده از این روش در آن زمان نتایج بسیار خوبی به همراه داشت و مقدار مصرف آب نسبت به روش غرقابی کاملاً کاهش پیدا کرده بود. بطوریکه میزان بهره‌وری آب ما در زمین‌های غرقابی در مزرعه ذرت علوفه‌ای به ازاء هر مترمکعب آب مصرفی در هکتار $1/3$ کیلوگرم ماده خشک بود و این عدد در روش بارانی به 4 کیلوگرم ماده خشک در هکتار رسید. ولی در سال‌های گذشته به دلیل اینکه میزان سرعت وزش باد بسیار بالا رفت و همچنین طول زمانیکه باد در مزرعه می‌وزید بسیار زیاد بود، عملاً روش بارانی و روش کلاسیک ثابت کارایی خود را از دست داده بودند بطوریکه تناژهای 60 تا 70 تنی که در مزرعه برداشت میشد حداکثر به 35 تا 40 تن رسیده بود و بدین ترتیب به این نتیجه رسیدیم که هزینه‌ای که برای کشت ذرت علوفه‌ای انجام میشد خیلی افزایش پیدا کرده است و در مقایسه با قیمت تمام شده ما مقرون به صرفه نیست. بدین ترتیب مطالعات زیادی انجام شد و به این نتیجه رسیدیم که بهتر است از روش آبیاری نوین نواری یا Tape استفاده کنیم ولی مشکلات بسیار زیادی بر سر راه ما قرار داشت چون در آن زمان بیشتر از Tape های درزدار با طول‌های 50 متر استفاده میشد که بعدها با مطالعاتی که انجام شد از Tape های پلاک دار با بازدهی بسیار بالا استفاده شد بطوریکه خروجی تمامی درپیرها بیشتر از $1/3$ لیتر در ساعت نبود و اینکار در چهار فاز انجام شد. فاز اول در یک مزرعه 75 هکتاری صورت پذیرفت و میزان ضریب کارایی آب به $4/5$ کیلوگرم ماده خشک به ازاء هر مترمکعب آب مصرفی رسید که عدد بسیار بالایی بود و نه تنها از نظر کمیت به این عدد رسیدیم بلکه از لحاظ کیفیت چه در بحث نشاسته و چه در بحث پساب حاصل از سیلو کردن ذرت‌ها و بیماریهای قارچی از قبیل فوزاریوم و غیره توانستیم جواب‌های بسیار خوبی بگیریم. در فاز دوم به این نتیجه رسیدیم که حتی استفاده از این نوع تیپ در مزارع بزرگتر دیگر جوابگوی نیاز ما نیست زیرا استفاده از این روش بایستی نتایج صنعتی، اقتصادی و پایدار برای ما به همراه داشته باشد. این امر منجر به روی آوردن به تکنولوژی جدیدتری در Tape شد بطوریکه توانستیم با استفاده از آن طول Tape را تا 500 متر افزایش دهیم که نتیجه آن انجام آبیاری قطره‌ای برای 600 هکتار زمین زراعی ذرت در هر فصل شد. اجازه بدهید که یک عدد کوچک را خدمت شما عرض کنم، اگر همین روش را با آبیاری بارانی مقایسه کنیم، در روش آبیاری بارانی بایستی به ازاء هر هکتار 8000 مترمکعب آب مصرف کنیم ولی این عدد در روش قطره‌ای به 5000 مترمکعب میرسد. یعنی در 600 هکتار یک میلیون و هشتصد هزار مترمکعب در مصرف آب صرفه جویی می‌گردد که این تنها صرفه جویی اولیه آن میباشد و صرفه جویی دیگر این است که ما با همان آبی که قبلاً استفاده میکردیم 21 هزار تن تولید داشتیم در صورتیکه این عدد را به 39 هزار تن رساندیم و به این ترتیب

وابستگی خود را به خرید کاهش دادیم. تغییر دیگری که در روش آبیاری نواری یا Tape دادیم این بود که دیدیم این روش از لحاظ اقتصادی برای کشاورزان روشی گران است و حاشیه سود آنها را تا حدی تحت تاثیر قرار می‌دهد که از اینرو در روش کشت خود تغییر ایجاد کردیم به نحویکه میزان ۱۴۰۰۰ متر نواری که در هکتار استفاده میشد را با تغییر آرایش کشت به ۷۰۰۰ متر رساندیم. نکته بعدی این است که همیشه لازم نیست برای دامپروری از کشت های علوفه ای مانند جو، یونجه و ذرت استفاده کنیم. اقلیم در حال تغییر است و هنر ما در این است که بتوانیم از علوفه سازگار با اقلیم جدید برای تغذیه دام خود استفاده کنیم. در سنت کشور ما گیاهان فراموش شده‌ای وجود دارد که از آنها می‌توان در تغذیه دام استفاده کرد. در حال حاضر یونجه برای تغذیه دام‌ها استفاده می‌شود که واقعا از لحاظ میزان مصرف آب اقتصادی نمیشد. آب مورد نیاز برای آبیاری به ازاء هر هکتار یونجه برابر با آب مصرفی برای آبیاری ۴ تا ۵ هکتار گندم است و این درحالیست که ضریب کارایی آب ما به ازاء هر متر مکعب کمتر از یک کیلو می‌باشد. در صورتیکه می‌توان از گیاهانی با همان مواد مغذی مانند ماشک گل خوشه‌ای و یا سایر گیاهان استفاده کرد. نکته دیگر استفاده از گیاهانی مانند جو است. سیلوی جو و تریتیکاله در جهت کاهش استفاده از منابع سیلوی ذرت که در فصول ابتدایی سال زراعی که ما کمترین سطح تبخیر را داریم تولید می‌شود و با بارش‌های جوی همراه است. همچنین کشت گندم در مجتمع تولیدی ما بصورت قطره ای انجام شد و نکته قابل توجه این است که مصرف آب را در به نصف رساند. در بخش دامپروری نیز سعی شد در زمینه گردش صفر آب کار کنیم. بدین معنی که بتوانیم از میلیون‌ها مترمکعب آبی که در دامپروری‌ها در حال استفاده است و از دامپروری خارج می‌شود بهره برد. بدین صورت که این آب مصرفی در طبیعت رها سازی نشود و بجای آن در سیستم تولیدی استفاده شود، همچنین در زمینه تصفیه آن یا استفاده از کودهای مایع کار مشترکی با معاونت امور دام و بخش آب و خاک مرکز تحقیقات استان تهران در حال انجام است که انشالله در آینده نتایج آنرا خدمت شما ارائه خواهم داد. خیلی متشکر و ممنون از توجه شما عزیزان.

تقدیر از چهره‌های اثرگذار آب کشور

فرهیختگان علمی:

جناب آقای دکتر تجربی

- مدیر دفتر برنامه‌ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه
- عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف
- مدیر دفتر امور پژوهشی و فناوری دانشگاه صنعتی شریف
- مسئول دفتر مطالعات آب و محیط زیست دانشگاه صنعتی شریف

جناب آقای دکتر علی محمد نوریان

- رئیس انجمن هواشناسی
- مهم‌ترین دستاوردها:
- ✓ مدرن کردن سیستم‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات در هواشناسی، تجهیزات دریافت ماهواره ای، ایستگاههای هواشناسی خودکار، سیستم سوئیچ اتوماتیک و ارتقاء سطح نرم افزارها و مدل سازی جوی
- ✓ تأسیس ۲۴ مرکز تحقیقاتی هواشناسی و علوم جو در نقاط مختلف
- ✓ تأسیس مراکز منطقه ای و بین المللی هواشناسی و اقلیم شناسی مانند: مرکز ملی اقلیم مشهد، مرکز علوم جوی و اقیانوسی- تهران، مرکز تحقیقات هواشناسی و علوم جو تهران، مرکز آموزش منطقه ای هواشناسی و علوم جو-یکی از مراکز جهانی تایید شده توسط WMO و مرکز منطقه ای مدیریت ریسک و کاهش بلایای طبیعی کشورهای اکو - مشهد

جناب آقای دکتر امین علیزاده

- مؤلف بیش از ۲۹ جلد کتاب در علوم مرتبط با آب و کشاورزی

- مؤلف بیش از ۱۰۰ مقاله علمی - پژوهشی در مجلات معتبر داخلی و خارجی
- مجری طرح های پژوهشی کاربردی آب و کشاورزی در دستگاههای اجرائی و مهندسان مشاور
- استاد راهنمای ده ها دانشجو در دانشگاه مشهد و سایر دانشگاههای کشور
- عضو فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی (در شاخه آبیاری)

سرکار خانم دکتر سیمین ناصری

دکتر سیمین ناصری از اساتید فرهیخته پیشکسوت فعال در عرصه کنترل آلودگیهای آب می باشد. ایشان در حال حاضر استاد گروه مهندسی بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی تهران، رییس مرکز تحقیقات کیفیت آب، عضو شاخه مهندسی محیط زیست و انرژی فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، و سردبیر نشریه برتر JEHSE هستند.

جناب آقای دکتر جلال شایگان

- استاد دانشکده مهندسی شیمی و نفت دانشگاه صنعتی شریف و عضو هیئت مدیره و نایب رئیس انجمن مهندسی شیمی ایران
- دارای جوایز متعدد در زمینه محیط زیست از جمله جایزه ملی محیط زیست و چهره ی ماندگار استان قزوین

طرح تعادل بخشی:

جناب آقای علی القاسی مهر

- رئیس کل محترم دادگستری استان فارس
- مسدود نمودن ۲۹۰۰ حلقه چاه
- تخریب ساخت و سازهای غیرمجاز حریم رودخانه قلات
- تخریب باغات غیرمجاز حریم رودخانه قره آغاچ
- مسدود نمودن چاه های حریم دریاچه درودزن
- برگزاری همایش آب، قوانین و جرایم
- جمع آوری پمپ های غیر مجاز حریم دریاچه سد ملاصدرا و منطقه کوهمره سرخی

جناب آقای دکتر سید امیر مرتضوی

- مدرک فوق لیسانس حقوق جزا ، با ۲۸ سال سابقه خدمت
- معاون محترم امور اجتماعی و پیشگیری وقوع جرم دادگستری استان خراسان رضوی
- معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری خراسان رضوی به مدت ۵ سال
- مسدود نمودن ۳۱۰۰ حلقه چاه غیرمجاز، با صرفه جویی ۷۰ میلیون مترمکعب آب، کمک در طرح فرا ملی بازگشایی حریم وبستر کشف رود

جناب آقای سید مصطفی شریعتی

- مسئول محترم پروژه ی انسداد چاه های غیر مجاز استان خراسان رضوی

جناب آقای عبدالله فاضلی

- عضو و دبیر شورای راهبری طرح احیاء و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی
- ارائه پیشنهاد، همکاری، پیگیری و اجرا در :
سیاستگذاری و راهبری از جمله تشکیل کارگروه های اجرایی، تهیه دستورالعملها، شیوه نامه ها و روشهای اجرایی، ساختار اجرایی، هماهنگی های درون و برون سازمانی و تدوین برنامه های عملیاتی و عملکردی طرح احیا و تعادل بخشی و کسب نتایج عملی ذیل از زمان

کشاورزان پیشرو:

جناب آقای دکتر مدیحی

- باغدار پیشرو (انارستان معین آباد- شهرستان کاشان) در امر بکارگیری شیوه آبیاری قطره ای و زیرسطحی
- مهم ترین دستاورد:
- ✓ مصرف بهینه از منابع آب با کاربرد تکنولوژی نوین آبیاری (آبیاری زیرسطحی) در شرایط اقلیمی خشک و کم آب
- ✓ دستیابی به بهره وری ۳/۳۳ کیلوگرم در ازای هر متر مکعب آب مصرفی

جناب آقای حاج حسین حسینی مقدم

- مالک مزرعه نمونه الزهرا (کشت و صنعت دلند) واقع در منطقه دلند استان گلستان
- مهم ترین دستاوردها:
- ✓ تولید کننده موفق در زمینه ایجاد زنجیره تولید، فرآوری و تجارت محصول گوجه فرنگی
- ✓ بهره گیری از فن آوری های نوین زنجیره تولید نشاء، کشت مکانیزه نشاء و برداشت مکانیزه گوجه فرنگی و سرمایه گذاری در امر تغذیه بهینه گیاهی و اعمال شیوه ی آبیاری قطره ای و اشاعه و ترویج آن در سطح مزارع زارعین
- ✓ دستیابی به بهره وری ۵/۲۱ کیلوگرم گوجه فرنگی به ازای مترمکعب آب مصرفی

جناب آقای دکتر فراهانی

- مدیرعامل موسسه فرهنگی اقتصادی زائر کریمه قم (آستان مقدس حضرت معصومه (س))
- مهم ترین دستاوردها:
- ✓ اصلاح الگوی کشت، تغییر شیوه آبیاری به آبیاری تحت فشار (سنتریپوت، قطره ای، تیپ و ...) و بهبود مدیریت زراعی (بکارگیری شیوه های مناسب کشت و داشت و برداشت، تغذیه متعادل و بهینه گیاهی، کشت نشائی، کشت ارقام مناسب و ...)
- ✓ کاهش مجموع میزان آب مصرفی از ۱۴/۵ میلیون متر مکعب به ۸/۵ میلیون متر مکعب

- ✓ افزایش میزان بهره وری آب به ۲/۲۵ کیلوگرم تولیدات گیاهی به ازای هر متر مکعب آب مصرفی (دو برابر متوسط کشور) در شرایط شوری آب و خاک

جناب آقای بهروز آگاه

- کشاورز پیشرو
- مهم ترین دستاوردها:
- ✓ صرفه جویی در مصرف آب به میزان ۲۰۰۰ متر مکعب در ۱۹۵ هکتار باغ پسته
- ✓ دو برابر کردن بهره وری آب در ۱۹۵ هکتار باغ پسته
- ✓ اعمال مدیریت مناسب در بیش از ۶۰۰ هکتار باغ پسته
- ✓ اشتغالزایی قابل توجه و در نتیجه مؤثر بودن در شکوفایی اقتصاد ملی

جناب آقای مهدی طاهرخانی

- باغدار و مدیر عامل چاه شماره ۱۰ (واقع در قرق تاکستان) - یکی از پروژه های طرح فراز (طرح تجمیعی و احیاء باغات انگور شهرستان تاکستان)
- نماینده تشکل های تولیدی فعال در سطح منطقه
- مهم ترین دستاوردها:
- ✓ بهره گیری مناسب از زیرساخت ها، اصلاح و احیاء تاکستانهای منطقه با تغییر شیوه سنتی به سیستم ایستاده (داربستی) و تجهیز باغات به سیستم آبیاری قطره ای
- ✓ ارائه طرح بعنوان یک الگوی موفق از کار مشارکتی در بخش کشاورزی (با یک سابقه ۵۰ ساله) با نگرش به چالش های تغییر اقلیم، افت سطح آب زیرزمینی و کاهش کیفیت منابع آب و خاک
- ✓ دستیابی به بهره وری ۶/۳۳ کیلوگرم تولید انگور به ازای هر مترمکعب آب مصرفی

کاهش مصرف آب:

جناب آقای حمیدرضا شریفی

- مدیریت مجتمع آموزشی پژوهشی درمانی امید
- مهم ترین دستاورد:
- ✓ کاهش مصرف بیمارستان از طریق:
- ✓ تبدیل سیستم سرمایش بیمارستان از کولرهای آبی به فن کویل و چیلر
- ✓ تبدیل شیرهای روشویی از معمولی به نوع چشم الکترونیکی
- ✓ تجمیع موتورخانه های بیمارستان به موتورخانه مرکزی
- ✓ حذف برج های خنک کننده فرسوده
- ✓ جلوگیری از استفاده آب شرب جهت مصارف ساخت و ساز

جناب آقای مهندس علی اکبر متقی فرد

- رییس سازمان جهاد کشاورزی استان قزوین
- مهم ترین دستاورد:
- ✓ برنامه ریزی و مدیریت فنی در راستای اصلاح مصرف آب مصرفی سازمان و رساندن آن به حداقل ممکن از طریق:
- ✓ بازدید و واریسی لوله کشی سازمان
- ✓ رفع شکستگی و نشتی لوله ها
- ✓ اصلاح مصرف آب در سرویس های بهداشتی
- ✓ عدم مصرف آب شهری در آبیاری فضای سبز

استفاده مجدد از پساب و بازچرخانی آب:

جناب آقای دکتر علیرضا شفیعی زاده

- مدیر عامل محترم شرکت شهرک های صنعتی چهارمحال و بختیاری
- شهرک صنعتی شهرکرد واقع در استان چهارمحال بختیاری، در سه فاز در راستای صرفه جویی و استفاده بهینه از منابع آب و همچنین حفظ محیط زیست ایجاد شده است

جناب آقای مهندس محمدرضا صادقی

- مدیرعامل محترم شرکت شهرک های صنعتی سمنان
- تا کنون در شهرک های صنعتی سمنان، ۲۳۵۳ واحد قرارداد تخصیص زمین منعقد نموده اند که از این تعداد ۱۲۰۴ واحد با اشتغال زایی ۲۹۴۹۳ نفر به بهره برداری رسیده اند.
- از مهمترین محصولات واحدهای به بهره برداری رسیده می توان به تولید اتوبوس، انواع شوینده ها، فروسیلیسیوم سیم و کابل، انواع قطعات خودرو، انواع کاشی، انواع داروهای دامی و انسانی و... اشاره نمود.

تشکل های مردم نهاد:

جناب آقای مهندس سعید طهماسبیان

- مدیر عامل محترم تشکل جمعیت حامیان زمین
- جمعیت حامیان زمین تشکلی مردم نهاد و اجتماعی است که توسط جمعی از متخصصان، داوطلبان و فعالان، برای حفاظت و صیانت از محیط زیست و منابع طبیعی در سال ۱۳۸۲ با مجوز فعالیت از وزارت کشور تشکیل شده است

جناب آقای مهندس محمد جواد سمیعی

- مدیرعامل محترم گروه مهندسی اجتماعی آبانگاه

- گروه مهندسی اجتماعی آبانگاه (تاسیس ۱۳۸۷) کوشیده است با درک شرایط پیچیده و ناپایدار حوزه های آب، محیط زیست و منابع طبیعی امروز کشور، با نگاهی حرفه ای و مبتکرانه، اقدامات و طرح هایی را در ابعاد استانی، ملی و منطقه ای، تعریف و اجرایی نماید

جناب آقای علاءالدین عزیزی

- رئیس و عضو هیئت موسس جمع خیرین منابع طبیعی و آبخیز داری استان هرمزگان
- علاقمند به حفاظت از منابع طبیعی و آب و خاک کشور
- حدود ۳۲ سد آبخیز داری از مهر ماه ۹۴ تاکنون به پیگیری ایشان و با سرمایه خیرین در استان تاسیس شده است
- بیش از ۱۰۰ هکتار جنگلکاری با پیگیری ها و تشویق های ایشان و کمک مردم و سازمان های مردم نهاد از مهر ۹۴ تا کنون

سخنرانی جناب آقای دکتر تجربی رئیس دفتر برنامه ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه

بسم الله الرحمن الرحيم. مصرف آب در ایران و حوضه آبریز دریاچه ارومیه هم بیم است و هم از نقطه نظر دریاچه ارومیه امید است. زیرا از لحاظ فنی نشان داد که قابلیت احیا را دارد. ولی سوالات بسیار زیادی مطرح است. اینکه به چه شکلی می‌توان دریاچه را احیا کرد و به چه شکلی می‌توان همزمان با کاهش مصرف آب وضعیت اقتصادی و معیشت خانواده کشاورزان را بهبود بخشید؟ به چه شکلی می‌توان زنجیره ارزش تولید محصولات کشاورزی را در منطقه عملیاتی کرد؟ به چه صورت می‌توان هم دریاچه را داشت و هم منطقه را حفظ کرد و همچنین به چه شکلی می‌توان به کمک مردم و نهادهای مردمی به توسعه منطقه‌ای دست یافت و چگونه می‌توان به یکی از شعارهای انقلاب که بهبود معیشت مستضعفین و قشر زحمتکش می‌باشد دست یافت؟ این سوالات و چگونه‌ها می‌توانند در تدوین خط و مش و نقشه راه به ما کمک کنند و اینکه چگونه می‌توان عدم وجود انضباط در مدیریت و هدایت برنامه‌های عملیاتی در سطح حوضه را برطرف کرد و اینکه چگونه می‌توان یک اندیشه آینده‌نگر و یک برنامه بلند مدت را بر تمرکز بر روی عواملی که منجر به خشک شدن دریاچه شده اند را از یک تهدید تبدیل به یک فرصت کنیم و فرصت همکاری بین دستگاه‌ها و یک حکمرانی واقعی در حوضه آبریز را بوجود آوریم. موارد اشاره شده از دلایل اصلی تشکیل ستاد احیای دریاچه ارومیه بوده است که امروز دوستان به برخی از این دلایل اشاره‌ای داشتند و برخی دلایل و نقیصه‌ها هنوز مغفول مانده است. چرا دریاچه خشک شد؟ یکی از دلایل اصلی آن برداشت بیش از حد از منابع تجدیدپذیر است. ما می‌توانیم ۴۰ تا ۴۵ درصد از منابع آب تجدیدپذیر را برداشت کنیم. این مقدار در حوضه آبریز ۷۰ درصد است و در کشور بالای ۱۰۰ درصد است. بدین ترتیب نسل خودخواه امروز ما برای نسل بعدی چیزی باقی نگذاشته است. توسعه نامتوازن بخش کشاورزی در حوضه آبریز از عوامل دیگری است که منجر به خشک شدن دریاچه شده است از جمله تغییر از کشت دیم انگور به سمت کشت چغندر قند و سیب که مصرف آب بسیار بالایی دارند. همچنین تغییرات و نوسانات اقلیمی در دو دهه اخیر هم در کشور و هم در منطقه باعث شده‌اند که بارش‌ها

و رواناب هایی که در داخل رودخانه‌ها بصورت جاری به سمت دریاچه می‌روند بیش از ۷۰ درصد کاهش یابد و همین امر باعث شد که طی ۴۲ سال منتهی به سال ۱۳۷۱-۱۳۷۰ که تقریباً به حداکثر تراز دریاچه و به ۵ میلیارد مترمکعب رسیده بودیم در سال ۱۳۹۳-۱۳۹۲ به ۲/۵ میلیارد مترمکعب برسیم که این عدد حتی تا کمتر از ۵۰۰ میلیون مترمکعب نیز رسید. پس از بررسی عواملی که منجر به خشکی دریاچه شده‌اند که از جمله می‌توان مدیریت ناصحیح منابع آب و توسعه نامتوازن کشاورزی را برشمرد که نتیجه آن بوجود آمدن شرایط سختی برای دریاچه بوده است و مطمئناً طبیعت نیز دست بکار می‌شود و می‌تواند با یک بازخورد منفی غبار را بصورت طوفان به خود ما برگرداند. با بررسی سهمی که بخش‌های مختلف در مصرف آب این حوضه آبریز به خود اختصاص داده‌اند متوجه می‌شویم که بخش کشاورزی در این حوضه ۹۰ درصد منابع آب را مصرف می‌کند و تنها ۳۰ درصد اشتغال را به همراه دارد و سهم آن از تولید ناخالص حوضه آبریز دریاچه ارومیه تنها ۱۵ درصد است. اگر به اقتصاد خانوار کشاورزان توجه داشته باشیم از سال ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ که سطح زیرکشت آبی ما بیش از ۲۵ هزار هکتار افزایش یافته است، در هر دو استان آذربایجان غربی و شرقی این شاخص کاهش یافته است و این سیر نزولی به صورتی بوده است که حتی به کمتر از میانگین کشور رسیده است و این به قیمت سلامت بوده است. اگر به آمارها نگاه کنیم، کاهش مساحت دریاچه و انعکاس برگشت از سطح خشک مساحت دریاچه افزایش پیدا کرده که این امر می‌تواند منجر به افزایش UV شود که بروز انواع سرطان‌ها را به همراه دارد. بنابراین افزایش ۲/۵ در حاشیه و ۴ برابری میزان آلودگی در کف دریاچه از جمله آثار منفی است که به لحاظ بهداشتی در نتیجه خشک شدن دریاچه بوجود آمده است. از نظر منابع طبیعی نیز می‌توان به خشک شدن گززارهای حاشیه دریاچه و شکل‌گیری تپه ماسه‌ها در حاشیه شمال و شمال غربی در منطقه جبل‌کندی اشاره کرد که شرایط بسیار ناگواری و نامتوازی را بوجود آورده است. دریاچه از سال ۱۳۷۳ که حداکثر تراز خود را داشته است به مدت ۲۰ سال، سالانه ۴۰ سانتی متر تراز آن کاهش یافته است که این کاهش هیچ ارتباطی با میزان بارش‌ها نداشته است و این کاهش بصورتی بوده است که از سطح ۵۷۶۰ کیلومتر مربع با ۵ میلیارد مترمکعب آب در شهریور ۹۳ به حدود سطح ۱۰۷۵ کیلومتر مربع و ۷۰۰ میلیون متر مکعب آب می‌رسیم. این وضعیت حوضه‌ای است که راجع به آن صحبت می‌کنیم ولی وضعیت کشور نیز در شرایط مطلوبی قرار نگرفته است. ایران در دنیا از لحاظ برداشت آب‌های زیرزمینی در رتبه چهارم قرار دارد و کشور ما ۸ درصد کل برداشت آب‌های زیرزمینی دنیا را انجام می‌دهد و پیش‌بینی این است که ما تا سال ۲۰۵۰ میلادی اگر به همین روند ادامه دهیم همانطور که در قانون برنامه ششم عنوان شده است که ۲۲/۵ میلیارد مترمکعب آب بیشتری مصرف کنیم که عمده آن از منابع آب زیرزمینی است می‌توانیم ۲۲ درصد از آب‌های زیرزمینی را بیشتر مصرف کنیم. به هر حال با وجود وضعیت کشور و همچنین حوضه آبریز دریاچه ارومیه، ستاد احیا بایستی یک نقشه راه داشته باشد که در آن نقشه راه احیا دریاچه با استفاده از حدود ۷۵۰ نفر از متخصصین و دانشمندان داخل و خارج کشور مشخص گردد بدین صورت که در ۲ سال اول حتماً دریاچه به حالت تثبیت برسد زیرا بسیاری از متخصصین ما بر این عقیده بوده‌اند که اگر تثبیت صورت نگیرد بایستی دریاچه را فراموش کرد و بایستی ۷ سال دوران احیا داشته باشیم تا بتوانیم سطح دریاچه‌ای با حدود ۴۳۸۰ کیلومتر مربع و در تراز ۱۲۷۴/۱ بیش از ۱۴ میلیارد مترمکعب آب داشته باشیم. حال باید ببینیم به کجا رسیده‌ایم؟ آنچیزی که اساس کارهایی که انجام شده است می‌توانیم بگوییم در شهریور ۱۳۹۵ به شرایط تثبیت رسیدیم و از آن زمان به بعد در شرایط احیا به سر می‌بریم که در آن مقدار قابل توجهی از آب بایستی از طریق صرفه جویی در بخش کشاورزی ذخیره گردد. حال سوال این است که آیا کاهش ۴۰ درصدی مصرف آب بخش کشاورزی حوضه آبریز دریاچه ارومیه امکانپذیر است؟ بسیاری از شواهد نشان‌دهنده این امر است که اینکار شدنی است. از اینرو در نقشه راه تدوین شده در ستاد احیا، سطح زیرکشت

آبی و بیلان انرژی آب مصرفی در حوضه آبریز را با استفاده از تصاویر ماهواره بدست آوردیم و بخاطر اینکه نشان دهیم که این امر کاری قابل انجام است با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای نشان دادیم که ما می‌توانیم بدون انجام تغییر الگوی کشت و بدون اینکه به کشاورز بگوییم چه کاری را انجام دهد و یا چه کاری را انجام ندهد، تا ۳۹ درصد از مصرف آب را کاهش دهیم. به عنوان مثال تنها در دشت ارومیه می‌توان تا ۲۰۰ میلیون مترمکعب در مصرف آب صرفه جویی کرد و این زمانی‌است که بتوانیم کل نیاز گیاه را تامین کنیم. با معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی به توافق رسیدیم که اگر گیاه تنها ۸۰ درصد نیاز خود را تامین کند نقصانی در محصول نخواهیم داشت که اگر به اعداد نگاه بکنیم مقدار آن به بالای ۴۵ درصد نیز می‌رسد. این موارد نشان‌دهنده این امر است که این امر به لحاظ علمی شدنی است. پس این مقدار وسیع از آبی که پیشتر به منظور دسترسی کشاورزان به زمین‌های کشاورزی حوضه رها شده‌اند، در جنوب دریاچه منجر به زهدار شدن اراضی شده است و مدل‌ها نشان داده است که ۷۰ میلیون متر مکعب از این آب‌ها تبخیر شده‌اند و شوری را به همراه داشته‌اند. تابحال ۱۶ درصد مصرف آب را به سدها کاهش داده ایم و امسال هدفگذاری در ۴ درصد است. همچنین کاهش ۲۴ درصدی مصرف آب در بخش کشاورزی را بدون ایجاد کاهش در عملکرد در واحد سطح محصولات کشاورزی نسبت به سال پایه ۱۳۹۳-۱۳۹۲ داشته ایم. همچنین لازم به ذکر است که ستاد احیا از آبان ماه ۱۳۹۴ تاکنون یک ریال پول دریافت نکرده است اما سوال اینجاست که اگر این امر بخواهد ادامه پیدا کند چه اتفاقی خواهد افتاد؟ ما هم اکنون در وضعیت تثبیت کامل دریاچه هستیم و طی سه سال اخیر تراز، حجم و سطح آب دریاچه تغییری نکرده است. بنابراین از این زمان به بعد بایستی آب بیشتری را وارد دریاچه کرد. از لحاظ انطباق شرایط موجود با نقشه راه تدوین شده، اگر سال ۱۳۹۲ را در نظر بگیریم می‌توانیم بگوییم که سطح دریاچه حدود ۱۹۰۰ کیلومتر مربع بوده است و در سال ۱۳۹۳ به ۱۴۰۰ کیلومتر مربع و در شهریور ۱۳۹۴ سطح دریاچه به ۱۳۵۰ کیلومتر مربع رسید که با اقداماتی که انجام شد از جمله لایروبی‌ها، اتصال سیمینه رود به زرینه رود، بستن سر دهنه‌ها و کنترل جدی بر اینکه برداشت آب بیش از آنچیزی که مجاز است صورت نگیرد در شهریور ۱۳۹۵ به ۲۰۶۰ کیلومتر مربع رسیدیم. اتفاقی که افتاد این بود که ما نتوانستیم برخی از پروژه‌ها را شروع کنیم و انتظار ما این هست که با برنامه مدون شده ۸۵ سانتیمتر اختلاف داشته باشیم. این درست است که ما نتوانستیم در طول چهار سال سطح آب دریاچه را تثبیت کنیم ولی اگر موارد فوق الذکر انجام نشود مطمئناً حدود ۸۰۰ کیلومتر مربع از دریاچه را از دست خواهیم داد و در انتهای فصل آبی سال ۱۳۹۵-۱۳۹۶ دریاچه با ۱۹۰۰ کیلومتر مربع و ۸۰۰ کیلومتر مربع کمتر از برنامه روبرو خواهیم شد. بخاطر اینکه بتوانیم با تمام ظرفیت‌های داخلی و خارجی هماهنگی خوبی را داشته باشیم، در جنوب دریاچه مهندسين مشاور یکم را داریم. همچنین فائو، جایکا، دانشگاه واخنینگن و یاسا با ما همکاری میکنند. در غرب دریاچه دانشگاه ارومیه و در شرق دریاچه دانشگاه تبریز و یک زیر حوضه‌ای را با کمک استرالیا برای انتقال تجربه ماری دارلینگ در نظر گرفته ایم که بتوانیم از این ظرفیت‌های ملی، بین‌المللی و علمی استفاده کنیم تا انشاءالله بتوانیم ۴۰ درصد کاهش مصرف آب را همزمان با توسعه منطقه‌ای و اقتصاد و معیشت کشاورزان به همراه داشته باشیم.

سخنرانی جناب آقای طهماسبیان رئیس سازمان مردم نهاد جمعیت حامیان زمین

بسم الله الرحمن الرحيم. سازمان مردم نهاد جمعیت حامیان زمین تشکلی است که در حوزه مقابله با اثرات تغییرات آب و هوایی و کنترل تخریب سرزمین فعال است. تقدیرنامه‌ای که امروز اینجانب دریافت کردم به نیابت از تمامی افراد فعال در حوزه محیط زیست و تمامی تشکل‌های مردم نهاد است که به واقع برای حفاظت از تمام عرصه سرزمین جمهوری اسلامی ایران زحمت می‌کشند و ما از همه دوستان ممنون هستیم. بنده وقت جلسه را نمی‌گیریم فقط چون موضوع همایش موضوع آب است باید این مطلب را عنوان کنم که واقعا وضعیت قرمز است و تغییرات آب و هوایی با سرعت زیاد در کشور در حال وقوع است و سرزمین ما را با خطر تخریب مواجه کرده است. هر فردی در هر جایگاهی اعم از دولت یا فعال محیط زیست مسئولیت اجتماعی بر عهده دارد که بایستی اقدام کند و بنده درخواست می‌کنم که همه دوستان در هر موقعیتی که قرار دارند چه در مورد تعهداتی که در حوزه داخلی داریم و چه در حوزه خارجی و بین‌المللی تلاش کنند. بحث آب جزو اهمیت ملی و منافع ملی ماست. تمام بحث‌های حفاظت از محیط زیست جزو مباحث امنیت ملی ما هستند مانند تغییرات آب و هوایی که در حال وقوع است. ما چه در داخل که باید سرزمین خود را حفظ کنیم و چه در خارج از مرزها که جمهوری اسلامی ایران تعهداتی دارد باید تلاش کنیم که بتوانیم به نقطه مطلوب برسیم. در حال حاضر در در حوزه دیپلماسی شاهد این امر هستیم که کشور همسایه بر روی رودخانه دجله و فرات سد می‌زند و کشور ایران تحت تاثیر قرار می‌گیرد و ریزگردها خوزستان عزیز ما را کور می‌کند و مردم عزیز ما در خوزستان در حال حاضر در وضعیت بسیار اسفناکی بسر می‌برند. امیدواریم که همه با هم دست به دست هم داده و اقدام کنیم برای رسیدن به نقطه مطلوب در سرزمین ایران. ممنونم

سخنرانی جناب آقای عزیزی رئیس مجمع خیرین آبخیزداری و آبخوان داری در استان هرمزگان

تنهایی کنار
نشسته در کنار خود را
هرگز باور نمی‌کنم
با دستهایم آنها را گرد خواهم کرد
بر زلالی ریشه‌هایش
افشان خواهم نمود
نهال زیبایی‌های من
رشد خواهد کرد
بر بساط درخت اندیشه‌ام
در پهنای این سرزمین
گل‌ها خواهد رویید
و ما
آب، خاک، درخت و زمین را
دوست خواهیم داشت
آنگاه آسمانیان نگارنده تاریخ
صفحه صفحه حیات ما را
روشن خواهند نگاشت

مجمع خیرین منابع طبیعی و آبخیزداری استان هرمزگان ظرفیت‌های آبخیزداری و مشارکت خیرین در استحصال باران و تعادل بخشی منابع آب در استان هرمزگان است. در سخن یکی از سخنرانان این مجلس هم اشاره‌ای به هرمزگان شد و اینکه مشکل کم آبی هرمزگان نیز از سایر استان‌ها بسیار بسیار پایین‌تر است. هرمزگان در یک اقدام عملی تلاش ویژه‌ای را در سال اقدام و عمل به خرج داد و توانست در سال اقتصاد مقاومتی جایگاه اول کشوری را به خود اختصاص دهد. سلام به نور، سلام به روشنایی، الله نور السموات و الارض. سلام بر فرشتگان فرود آمده در کسوت انسان، آنانی که بر دامنه خیر گرد آمده‌اند، نیک شنوا، نیک خواه و نیک عملند. آنانی که سهم والایی در گسترش حیات طیبه انسانی و در تعادل بخشی در چرخه من الماء کل شیء حی دارند. آنانی که در این مسیر گام برمی‌دارند. هیچ واژه‌ای در لغت و قاموس خیرخواهی نیست که از این خیرین ما گریزپایی بکند. اگر فرشتگان با شهپر فرشتگی خویش به تعظیم ذات الوهیت مشغولند، اینان با موتوری به عظمت دل خویش و گام‌های عملی به شکرانه عملی پروردگار خود مشغول هستند.

جای غم باد هر آن دل که نخواهد شادت

تبریک خود را به مناسبت هفته منابع طبیعی خدمت عزیزان اعلام می‌کنم. همایش بسیار زیبایی است. دغدغه آب امروز دغدغه بشری است، دغدغه زمین است و این دغدغه در حال انتقال به تمام کشور است و همه به سمت هدف مشترکی که از مرکز ترسیم می‌شود و از استان‌ها نیز کمک گرفته می‌شود حرکت می‌کنند. این زیبایی را نه به خودم بلکه به تمامی جامعه خیرین و همه عزیزانی که اینجا حضور دارند می‌بایست تبریک بگویم. انتظارات دولت از خیرین این است که در بحث آموزش و آب هزینه کنند و آیندو راه نجات کشور است. ما هر اندازه در آموزش و در آب هزینه کنیم قطعاً آیندو در گسترش توسعه کشور به ما کمک خواهند کرد و تردیدی در این موضوع نیست. انتظارات خیرین چیست؟ آیا خیرینی که حضور پیدا می‌کنند و سهم عظیمی از مشارکت را بر دوش میکشند و گهگاه میبینیم که دولت در مقابل حضور خیرین عقب می‌ماند و نمی‌تواند به تعهداتش عمل کند همانگونه که هیچ دولتی نتوانسته است به تعهداتش در مقابل خیرین عمل بکند. در قسمت مدرسه سازی همیشه دولت عقب‌تر از مردم بوده است. در بخش سلامت و بهداشت حضور مردم گسترده بوده است. امروز هم در این بخش من امیدوارم که تلاش ما جلوتر از دولت بوده و از آن پیشی بگیرد. اما حمایت دولت را به همراه داشته باشد، همراهی دولتمردان و اینکه بتوانند این ظرفیت‌های موجود در سراسر کشور را به یک عزم ملی تبدیل کنند و حلقه واسطی شوند برای اینکه بتوانند دانه‌های دیگر تسبیح را هم در کنار یکدیگر قرار بدهند تا توانمندی ما افزایش یابد و دانایی ما نیز در کنار این توانمندی افزایش یابد. ما در قسمت آب نیازمند آموزش هستیم. ما برخوردهای مدیران رده بالایی استان خود را با خیرین بزرگوار می‌بینیم. ما چگونه خیرین را برای انجام کار خیر دعوت میکنیم و چگونه گهگاه دافعه مدیران ما خیرین عزیز را از ادامه کار باز میدارد. به همین خاطر است که بنده انتظار دارم یک دوره کلاس آموزشی را هم عزیزان دلسوز در مورد آب برای مدیران قرار دهند که ما بتوانیم افراد بیشتری را جذب کنیم. البته از منابع طبیعی و آبخیزداری کشور نیز تشکر میکنم که واقعا با ما همراهی کردند. اگر دلسوزی آنها نبود ما نمی‌توانستیم قدمی نیز پیش ببریم. ولی همراهی و همدلی این گروه ستودنی است. امیدوارم که قسمت‌های دیگر هم به تعصی از این حرکت اقدام بکنند. قطره قطره جمع گردد وانگهی دریا شود

این جمله مثل رایج زبان ماست. اما امروز می‌بینیم که قطره قطره در رود وانگه ارومیا شود!

داستان ارومیه ایجاد می‌شود. امیدوارم که ما قدر قطره‌ها را بدانیم.

هرمزگان و مجمع خیرین آبخیزداری آن از شعر شاعر والامقام تبریزی صائب تبریزی وام گرفتند که:

مدتی گفتار بی کردار کردی مرحمت

روزگاری هم به من کردار بی گفتار ده

این خیرین عزیز اقدامات عملی در این مسیر به خرج دادند که من برخی از آنها را خدمت شما عرض می‌کنم. بین اعمال و اهداف ما فواصل خیلی زیادی است و برای اینکه به اهداف مورد نظر برسیم چاره‌ای نداریم که از پولی به نام پول مشارکت استفاده کنیم تا سریعتر بتوانیم به آرزوها و اهداف خود برسیم و امروز دولت سهمی از تلاش را بر عهده مشارکت مردم گذاشته است و مردم هم حضور گسترده و خوبی خواهند داشت. در مجمع خیرین استان هرمزگان نیز کتاب‌هایی با عنوان معرفی آبخیزداری و آبخوان داری استان در اختیار خیرین قرار گرفت. دانش‌های بومی به ما کمک کرد که خیرین ما در شش ماه مجموعه فعالیت‌های خود را در قالب یک کتاب گردآوری کرده و تقدیم مردم شریف هرمزگان و ایران نمایند. ما ورزشکاران را با شعار "آب، ثروت امروز، رویای فردا" به اقصای نقاط استان فرستادیم. به روستاها و شهرها سر زدند و این پیام را به گوش مردم رساندند. با تشکر از تمام شما بزرگواران.

سخنرانی جناب آقای دکتر گرشاسبی معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور

بسم الله الرحمن الرحيم. بنده تشکر می‌کنم از اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران. همانطور که آقای عزیزی نیز مطرح فرمودند، تاکنون در کشور ۳۰۰ هزار هکتار عملیات آبخیزداری توسط خیرین انجام شده است و امسال نیز در حدود ۶۰ هزار هکتار دردست اجراست و موضوع خیرین از هرمزگان توسعه پیدا کرده است و در حال حاضر در ۷-۸ استان کشور در حال اجراست. بدین ترتیب بحث مشارکت مردمی در مبحث آب با اینکه به فراموشی سپرده شده است ولی تا حدودی در دست اجراست. نکته دیگر این است که امروز همه گلابه‌ها و درد دل‌های خود را بیان کردند و راجع به وضعیت بحران صحبت کردند. اما سوال اینجاست که راهکار چیست؟ تعریف قانونی آبخیزداری در روش اجرایی آبخیزداری نهفته است. این تعریف عبارت است از مدیریت جامع حوضه آبخیز. ولی هیچکس تابحال راجع به این موضوع صحبت نکرده است که اگر بخواهیم مشکل آب را حل کنیم، علاجی جز برنامه‌ریزی حوضه‌ای نداریم. در مزرعه و شهر و هر جایی که بخواهیم صرفه جویی کنیم باید یک برنامه‌ریزی جامع در یک مقیاس حوضه‌ای با توجه به شرایط کشوری گرم و خشک همانند کشور ما برنامه‌ریزی شود. البته تلاش تمامی دوستان قابل تقدیر است و همه این تلاش‌ها در قالب این امر جمع می‌شوند که مدیریت جامع در قالب حوضه آبخیز اتفاق بیافتد. مدل نیز موجود است و ۱۵ سال است که کشور آنرا تجربه کرده است. حتی جهان نیز آنرا تجربه کرده است. ولی ما متأسفانه از موضوعات نو و برنامه‌ریزی نو فرار می‌کنیم. سه رکن اساسی مدیریت جامع حوضه آبخیز وجود دارد که بحران آب یکی از بحران‌های این حوضه‌ها می‌باشد و توجه بفرمایید که آب یکی از مولفه‌های مشکلات حوضه آبخیز یا مردم است. سه رکن اساسی انسجام سازمانی، مشارکت مردمی و تدوین سند حوضه‌ای یا برنامه حوضه‌ای را بایستی در برنامه کار قرار دهیم و با مشارکت تمامی دست اندرکاران آنرا انجام دهیم. نه برنامه‌ریزی بالا به پایین و نه برنامه‌ریزی پایین به بالا باید انجام شود بلکه تنها مدلی که جوابگوی بحران امروز است برنامه‌ریزی دو سویه است. این امر در کشور در برخی از حوضه‌های آبخیز با تلاش دستگاه‌های بین‌المللی اتفاق افتاده است. از جمله در حوضه آبخیز حبله رود در کشور در حال تعمیم است و خواهش من این است که اتاق ایران فرصتی را مهیا کند تا بتوانیم

بر روی تعمیم، اصلاح و تکمیل این روش کار کنیم. برای دستیابی به این تجربه در جمهوری اسلامی ایران، سازمان علمی و فرهنگی یونسکو در ۳۸ امین نشست خود برای اولین بار در جهان به کشور ما امتیاز تاسیس بین‌المللی مدیریت جامع حوضه آبخیز را داده است. پس روش کار موجود است ولی متأسفانه می‌خواهیم همچنان کارها را به سبک قدیمی، دولتی و وزارتخانه‌ای انجام دهیم که در اینصورت هیچگاه اتفاقی نخواهد افتاد. امید به برکت آن روزی که تغییر مسیر دهیم و نگاه‌ها و روش عمل خود را اصلاح کنیم.

تقدیر از برگزیدگان دومین مسابقه سراسری عکس آب

بیانیه هیات داوران:

با پایان یافتن داوری دومین دوره جشنواره عکس آب که با استقبال خوبی از سوی عکاسان ایران مواجه شد، شرکت نزدیک به ۸۰۰ نفر و ارسال بیش از سه هزار قطعه عکس برای این جشنواره نشان از موفقیت این جشنواره و هدف بلند مسولان برگزاری آن است. باید امیدوار بود که دوره های بعدی این جشنواره مثل دو دوره گذشته با قدرت بیشتری ادامه پیدا کند و برای بازه ای طولانی برنامه ریزی و ترسیم گردد تا بتواند در بیان اهداف خود گامی بلند را بردارد و امیدوار باشد که این بذر هنری، فرهنگ سازی بزرگی در زمین کم آب و بحرانی باشد.

حالا که با تاسف عمیق باید اذعان داشت که بحران آب بیش از هر چیز جدی است می توان با نگاهی باز تر و استفاده از ابزار فرهنگی و دخیل کردن هنرمندان جامعه داشته های طبیعی خود را حفظ کنیم و یاد بگیریم که این سرمایه کم مایه برای آیندگان ما نیز هست.

تیم داوری این جشنواره با تشکر از برگزار کنندگان جشنواره و همچنین شرکت کنندگان در این جشنواره تلاش کرد تا با نگاهی فرهنگ ساز وارد داوری عکس های ارسالی شرکت کنندگان شود. با توجه به این که اندیشه و تفکر در عکاسی و نگاه پروژه محور در حوزه اجتماعی می تواند روشی نوین در به ثمر رسیدن اهداف یک جشنواره باشد کوشید تا با انتخاب آثاری در تمامی فضاهایی که می تواند در مقوله بحران آب بررسی شود دست به انتخاب ببرد. در پایان با توجه به کیفیت قابل قبول و مناسب عکس های دریافتی، با خارج کردن فضای رقابتی اول تا سومی که در فراخوان منتشر شده بود، تصمیم گرفت ۶ عکس منتخب را به عنوان برگزیده نهایی انتخاب کند تا فضا برای مشارکت در این عرصه بیشتر شود و هنرمندان جامعه بتوانند به مقوله آب و بحران آن نگاهی فراتر از خشکسالی داشته باشند. هیات داوران این جشنواره بر این اعتقاد است که باید این جشنواره هر ساله و به شکلی ملی برگزار شود تا راه برای جریان سازی باز شود و به نظر می رسد اول راه هستیم. معتقدیم که شکل برگزاری جشنواره باید هنرمند را در این جریان بزرگ و خطیر همیار خود کند و ابعاد مختلف این بحران را برای مردم ترسیم کند.

در ادامه چند پیشنهاد برای دوره های بعدی این جشنواره ارائه می شود. امیدواریم با همت مسئولین و مدیران ارشد اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و همچنین مرکز ملی مطالعات راهبردی آب و کشاورزی اتاق ایران و همکاری های این سازمان این جشنواره سال های سال برگزار شود

۱- این جشنواره به دلیل اهمیت شکل تخصصی موضوعی خود و معضل امروز کشور و منطقه می تواند با ایجاد فضاهای آموزشی و برگزاری کارگاه های آموزشی نحوه برخورد با موضوع را برای هنرمند روشن کند و وسعت دید بیشتری را با ارائه علت ها و معلول ها برای عکاسان مشخص کند.

۲- امروزه دنیا مدیوم ارائه عکس را در غالب مجموعه می بیند و مدیا از حالت تک بعدی و تک فریمی خارج شده است. عکاسان معاصر کمتر به تک عکس رجوع می کنند و بیشتر تمایل به عکاسی مجموعه دارند و با این روش ابعاد گسترده تری از موضوع را مورد بررسی قرار می دهند. از این حیث می توان در جشنواره آینده نگاهی ویژه به بخش مجموعه و پروژه محوری داشت

۳- گستره ی عکاسی امروز دنیا با وجود دوربین های موبایلی و ترویج اپلیکیشن های متنوع ارائه عکس نیز از دیگر فضاهای ارزشمندی است که می تواند در جشنواره آینده نقشی کلیدی داشته باشد. از این رو می توان با استفاده از این ابزار ها در فرهنگ سازی نقش پر رنگ تری ایفا کرد

هیات داوران:

فرزاد هاشمی

آرش حمیدی

سعید عامری

۶ عکس برگزیده دومین مسابقه سراسری عکس آب:

عکاس: امین برنجکار

عکاس: فریدون امیدوار

عکاس: محمد صفریپور

عکاس: افشین آذریان

عکاس: اصغر بشارتی

عکاس: میثم عبدالهی

سخنرانی جناب آقای دکتر فردوسی مشاور نماینده سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد در ایران

به نام خدا. سلام عرض می‌کنم خدمت حضار محترم، خانم‌ها و آقایان. جناب آقای مهندس شریعتمدار، سروران ارجمند، بنده خوشبخت و مفتخرم که به نمایندگی از طرف سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) مراتب تشکر خود را برای برگزاری این جلسه و همچنین برای دعوت از سازمان ما برای حضور اعلام نمایم. از ابتدای این نشست سخنرانان محترم درباره اهمیت آب، جوانب و ابعاد مختلف آن و شرایط خاص کنونی حق مطلب را ادا کردند. اتفاق نظر بر این است که اگر به سرعت و با جدیت در راه رویکردی موثر و احتمالا دشوار قدم نگذاریم، بحران به نقطه غیرقابل بازگشت خواهد رسید. می‌دانیم که وضع موجود حاصل ترکیب دو عامل است: بهره برداری ناپایدار و پدیده‌های اقلیمی. همچنین می‌دانیم منطقه ما بیش از سایر مناطق جهان از پدیده‌های طبیعی و پدیده‌های اقلیمی دراز مدت رنج خواهد برد. ما می‌دانیم که سرزمین ما طی ۳۰ سال آینده گرمتر و خشک‌تر خواهد شد. بنابراین موضوع آب و محیط زیست و درهم تنیدگی‌های این بحث با سایر مسائل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و غیره موضوع روز و بحث اولویت در کشورهای منطقه از جمله در کشور ماست و به طبع آن اولویت عمل سازمان‌های بین‌المللی همکار در سایر کشورها می‌باشد. خوشبختم به استحضار شما برسانم که سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) این مطلب را در دستور کار پنج سال آینده خود قرار داده است. در حال حاضر مشغول تدوین برنامه پنج ساله با همکاری دولت هستیم و در این برنامه بحث آب جایگاه ویژه‌ای دارد. یک برنامه جامع تدوین شده است که در واقع برنامه‌ای است که مدیریت آب را با یک نگاه همه جانبه در نظر می‌گیرد که همراه با رویکردی است که در مجموعه فائو به آن رویکرد نکسوس Nexus می‌گوییم که فصل مشترک بین آب، انرژی، محیط زیست و عوامل مربوط به آن از جمله مبحث بسیار مهم امنیت غذایی است. ما میدانیم که امنیت غذایی در منطقه و بخصوص در کشور ما به وضعیت آب بسیار وابسته است و از اینرو این امر در دستور کار همکاری‌های مشترک فائو و دولت ایران قرار گرفته است. از جمله فعالیت‌هایی که در دست اقدام است یا برای آینده در حال برنامه‌ریزی است میتوان به پروژه‌های

منطقه‌ای و پروژه‌های ملی اشاره کرد. ما در پروژه‌های منطقه‌ای به دنبال بسیج امکانات و اعتبارات از منابع بین‌المللی از جمله سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان بین‌المللی هستیم. هم‌اکنون دو پروژه برای تایید و امضای نهایی بر روی میز مقامات مربوطه قرار دارد که یکی مربوط به مسائل بهره‌وری آب می‌باشد و موضوع دیگری حکمرانی آب است که از سوی کشورهای سوئد و هلند تعبیر اعتبار شده است. نگاه ما در داخل کشور به منابع داخلی است. باید خدمت شما عرض کنم که چه در سطح بین‌المللی و چه داخلی از نقطه نظر تامین اعتبار و تجهیز منابع، همکاری با بخش خصوصی برای ما و همچنین مجموعه سازمان‌های وابسته به ملل متحد کار جدیدی است و آشنایی چندانی با این رویکرد نداشتیم. ولی در حال حاضر خوشوقتم از اینکه به استحضار شما برسانم که این امر نیز در دستور کار است و امیدوارم که بتوانیم همکاری مفید، موثر و ثمربخشی را با بخش خصوصی شکل دهیم. در پایان مجدداً از برگزارکنندگان عرض تشکر می‌کنم و دست یاری را به سوی تمامی دست‌اندرکاران این بخش دراز می‌کنم. بسیار متشکرم.

پیام خانم دکتر بلانکا جیمینز سیسنروز رئیس بخش آب یونسکو به مناسبت روز ملی آب در ایران و همچنین روز جهانی آب

خانم‌ها و آقایان. باعث افتخار من است که امروز در بزرگداشت روز ملی آب در جمهوری اسلامی ایران در تاریخ اول مارس ۲۰۱۷ که چند روز جلوتر از روز جهانی آب در ۲۲ مارس برگزار می‌گردد برای شما عزیزان سخنرانی کنم. روز جهانی آب هر سال به مدیریت پایدار منابع آب شیرین اختصاص دارد. امسال موضوع اصلی روز جهانی آب، پساب‌ها به عنوان یک منبع استفاده نشده می‌باشد. اشاره به موضوع کمبود آب و کیفیت آب یکی از شش موضوع اصلی برنامه بین‌المللی آب یونسکو است که یونسکو IHP نام دارد. IHP با هدف حفظ و مدیریت پایدار منابع آب شیرین با استفاده از تسهیل انتقال و به اشتراک گذاری دانش و همچنین انتقال تجربه بین‌المللی به کمک کشورهای عضو آمده است تا بتواند مشکلات مربوط به کیفیت آب خود را حل کرده و به اهداف مدیریت پایدار منابع آب شیرین (SDG) دست یابد. خانواده آب یونسکو از جمله چهل و ششمین کرسی آن حمایت‌های لازم و ارائه تجربیات مورد نیاز به منظور دستیابی به این اهداف را بر عهده دارد. جمعیت شهری جهان در سال ۲۰۱۴، ۵۴ درصد از کل جمعیت جهان را به خود اختصاص داده است. چنین تصور می‌شود که این عدد بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰ همه ساله به مقدار تقریبی ۲ درصد افزایش داشته باشد. جمعیت شهری ایران در سال ۲۰۱۵، ۷۳ درصد از کل جمعیت کشور را به خود اختصاص داده است. تقاضای بیش از حد آب در شهرها، مدل اقتصادی رشد، افزایش چشمگیر جمعیت شهرها در سراسر جهان و اثرات تغییر اقلیم همواره بر دسترس پذیری آب اثر می‌گذارند. دو مانع اصلی دیگر بر سر راه حفظ منابع آب مورد نیاز جوامع، کم آبی و تنزل کیفیت آب می‌باشد. کشورهای سراسر جهان در نتیجه کم آبی در حال سرمایه گذاری بر روی مکانیسم های سیاست کاربرد کارایی آب همانند استفاده مجدد از پساب‌ها (بازچرخانی آب) و ذخیره آب هستند که از جمله شامل توسعه فناوری‌های جدید همراه با تغییرات بوجود آمده در رفتار و گرایشات مردم می‌باشد. فناوری حفاظت از آب به ذخیره منابع آب آشامیدنی کمک کرده و منجر به کاهش انرژی صرف شده برای پمپاژ، گرمایش و تصفیه آب می‌گردد. کشورهای عضو در سطوح

سیاستگذاری می‌توانند نقش بسزایی در حمایت از مسائل کیفیت آب با جامعه جهانی داشته باشند. کشورهای عضو همچنین می‌توانند روند سیاستگذاری و ساختار قانونی را که منجر به حفظ و استفاده مجدد از منابع آب به صورت پایدار گردد را مورد حمایت قرار دهند. آنها می‌توانند بهترین عملکرد مورد استفاده در سایر کشورها چه در سطح منطقه‌ای و چه در سطح جهانی را به اشتراک بگذارند. سیستم جدید شبکه ای اطلاع رسانی آب یونسکو IHP یا WINS، شبکه ای اینترنتی در جهت کمک به کشورهای عضو و ذینفعان آب مرتبط با نظارت بر آب و گزارش اهداف مدیریت منابع آب شیرین (SDG) می‌باشد. این شبکه اطلاعات و داده‌های کلیدی منابع آب را در سطح جهانی، ملی و منطقه‌ای مهیا ساخته و بخش خصوصی و جوامع شهری نیز می‌توانند نقش موثرتری بر نظارت بر مصرف مقدار آب روزانه خود داشته، سبک زندگی خود را در جهت حفظ و نگهداری آب ارتقاء دهند. این راهبردهای مربوط به تغییرات رفتار و سبک زندگی می‌تواند در بین جوامع محلی و همچنین رسانه ها گسترش یابد. صنعت نیز در این میان می‌تواند با اجرای روش‌های بازچرخانی آب به بهبود و اصلاح کارایی آب به عنوان بخشی از راهبردهای مسئولیت‌پذیری اجتماعی خود کمک کند. یونسکو IHP به حمایت خود از تمامی بخش‌ها از طریق تسهیل همکاری‌های علمی بین‌المللی به همراه خانواده آب یونسکو ادامه خواهد داد. یونسکو IHP و خانواده آب آن به همکاری مشترک با شما در مورد چالش‌های آب نه تنها در روز ملی آب بلکه هر روز ادامه خواهد داد. متشکرم

بیانیه دومین همایش بزرگداشت روز ملی آب

بلا تردید بزرگداشت روز ملی آب می‌تواند تلاش ارزنده و فرصتی مغتنم برای پرداختن به یکی از چالش‌های اساسی کشور باشد. جایگاه روز ملی آب در کشور تاریخی، فرهنگی و با تمدن ما به قدری مهم است که همه در برگزاری آن همکاری، مساعدت و تلاش کردند.

این بزرگداشت فرصت خوبی است برای ایجاد یک تریبون و یا یک فضا برای کلیه دست اندرکاران اعم از نخبگان، مسئولان، فرهیختگان، فعالان اقتصادی، هنرمندان، آحاد جامعه و دلسوزان کشور. فضایی است تا در آن نظرها و دیدگاه‌ها نسبت به ارزیابی اقدامات انجام شده در زمینه مدیریت آب و محیط زیست در فضایی صمیمانه، دلسوزانه و یکسان مطرح شود و تمرینی است برای تقویت همکاری و یاری کردن یکدیگر برای رهایی از بحران منابع آب. در این روز از کسانی که منشأ خدمات ارزنده علمی، اجرایی، تکنولوژی، فنی مدیریتی در امر آب بوده اند قدردانی گردید.

شرکت کنندگان در "نشست بزرگداشت روز ملی آب" شامل فعالان اقتصادی (کشاورزی، صنعتی، خدماتی)، نهادهای مردمی، انجمن‌ها، کارگزاران دولتی و صاحب نظران از اتاق ایران به عنوان پارلمان بخش خصوص تشکر و قدردانی مینمایند. لازم است از همکاری صمیمانه و داوطلبانه سازمان‌های دست اندکار آب و کشاورزی اعم از وزارت نیرو، جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست، ستاد احیاء دریاچه ارومیه، سازمان جنگل‌ها و مراتع و آبخیزداری کشور و نمایندگی فائو در ایران و نیز کرسی یونسکو در بازیافت آب که اتاق ایران را در برگزاری نشستی با چنین گستردگی و تنوع در مباحث منابع آب فراهم نموده‌اند تشکر و قدردانی نمایم و همچنین اتاق ایران با اعلام آمادگی برای ادامه همکاری در کاهش چالش‌های آب کشور، موارد زیر را به عنوان برونداد و توصیه‌های این نشست اعلام می‌نمایند:

- ۱- همه بر این باور هستیم که آب عامل مهمی در ارتقاء شرایط زیست و رفاه بشر چه در سطح جهان و چه در کشور ما می باشد. همگی می پذیریم آب یک موضوع مشترک بین بخشی است و همه نسبت به آن مسئولیت مشترک داریم و بایستی برای رهایی از این برون رفت در کنار یکدیگر کار کنیم نه در مقابل هم.
- ۲- پایداری منابع و تولید و بهبود معشیت کشاورزان در کلیه نقاط بخصوص مناطق کم آب کشور نیازمند ارتقاء مدیریت آبیاری و بهره مندی از سیستمهای مناسب آبیاری است. از این رو پروژه های متعددی در زمینه آب و خاک با حمایت در اجرا و مساعدت مالی دولت است. در اجرای این طرحها توجه کافی و وافی به حضور و مشارکت و واگذاری مسئولیت به مردم در نیازسنجی، اجرا و بهره برداری مورد توجه خاص قرار گیرد. ارتقا الگوی مشارکتی آب یکی از راهکارهای برون رفت از این مشکل است که در روستای تازه آباد استان گلستان نمونه موفق از حضور و مشارکت کشاورزان در این خصوص را شاهد بودیم. از نتایج مدیریت مشارکتی می توان به ارتقای قدرت تصمیم گیری کشاورزان، مسئولیت پذیری، افزایش درآمد کشاورزان، افزایش بهره وری، احساس تعلق خاطر نسبت به تاسیسات آبی و محافظت از آن اشاره کرد.
- ۳- وضعیت بحرانی منابع آب بر کسی پوشیده نیست و با این وجود تقاضای بیشتر برای دسترسی به منابع آبی رو به افزایش است در حالیکه نه تنها ظرفیت منابع آب این امکان را نمیدهد بلکه بایستی به دلیل ضرورت تامین نیازهای زیست محیطی و کمک به پایداری منابع آب زیرزمینی تقاضای مذکور را مدیریت نمود. راهکار دیگری که به موازات مدیریت تقاضا لازم است مورد توجه قرار گیرد، توجه به تصفیه فاضلاب و استفاده مجدد از آب خاکستری است که میتواند به تامین بخشی از تقاضاهای آب کمک کند.
- ۴- نجات دریاچه ارومیه و سایر تالاب های کشور امری لازم و حیاتی است. تشکیل کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه و اقدامات متعددی با مشارکت نهادهای و سازمانهای مختلف استانی، منطقه ای و ملی طراحی و برنامه ریزی شده است. انجام تمامی اقدامات اجرایی پیش بینی شده جهت احیای دریاچه ارومیه نیازمند توجه و مشارکت موثر دستگاههای دولتی توأم با پشتیبانی و مشارکت آحاد مردم میباشد.
- ۵- معرفی طرح در دست اجرای فاضلاب تهران به عنوان بزرگترین طرح محیط زیستی کشور با هدف ساماندهی و نجات بخشی شهر تهران از وضعیت ناخوشایند دفع غیر بهداشتی و سنتی فعلی این کلان شهر شایان توجه است. امید است با تسریع در اجرای این طرح جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلاب تولید شده در منازل و مراکز تجاری که در شرایط فعلی منابع محدود آب های زیرزمینی را به عنوان ارزشمندترین منابع ذخیره آب آلوده و پرخطر میکنند، بتوان موجبات ارتقاء سلامت جامعه و محیط را فراهم نمود و هم منبع جدید آبی باشد برای مصارف اقتصادی برای تولیدات سالم.
- ۶- اجرای اقدامات تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی راضی کننده نیست: این طرح امری است بسیار مهم و حیاتی که تنها با تکیه بر روند بسیار کند بستن چاههای غیر مجاز و اقدام به نصب کنتور بر روی چاههای مجاز تحقق پذیر نخواهد بود، اگر چه این امر با معضلات اجتماعی فراوانی روبرو است ولی بایستی همه ما به این باور برسیم که عدم انجام این کار پایداری سرزمینمان را به خطر خواهد انداخت و لذا بایستی با جدیت و اعمال همکاری

شرایط تحقق کامل این طرح را فراهم و با دو مولفه مهم جلب مشارکت موثر بهره برداران در منطقه در کنار ایجاد مشاغل جایگزین آسیب های اجتماعی را به حداقل برسانیم.

۷- راه نجات بحران آب کشور مرهون مدیریت تقاضا، افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از آب‌های نامتعارف از جمله پساب و توجه به فعالیت‌های آبخیزداری توأم با رعایت کیفیت آب و پایداری امکان‌پذیر است و این رویکرد، از طریق مدیریت تلفیقی با مشارکت تمامی ذینفعان و استفاده از تجارب موفق ملی و بین‌المللی همراه با عزم ملی میسر خواهد شد.

۸- اتاق ایران در نظر دارد همه ساله از خدمتگزاران آب در کلیه سطوح قدردانی نماید و همچنین از سال آینده همه ساله یک جایزه ملی به یکی از بزرگترین افراد اثرگذار در مدیریت بحران آب در داخل و یا خارج از کشور اعطا نماید که بدین منظور لازم است آیین نامه مناسبی با مشارکت کلیه صاحب نظران تهیه و بر مبنای آن از سال آینده فراخوانی در سطح داخلی و بین‌المللی اجرا گردد.

۹- توجه بیشتر به فرهنگ سازی در بین آحاد جامعه

۱۰- حضور بیشتر سایر طبقات اجتماعی از جمله جوانان، هنرمندان و خانم‌های خانه دار

۱۱- مشارکت بیشتر سازمان‌های مردم‌نهاد (NGO) ها در بزرگداشت روز ملی آب

۱۲- در پایان از کلیه سخنرانان و ارسال کنندگان پیام و شرکت کنندگان و مهمانان گرامی داخلی و خارجی، نظرات و دیدگاه‌های ارائه شده که پربار بودن این گردهمایی را میسر ساخته است صمیمانه تشکر و قدردانی می‌شود و از محدودیت وقت پوزش می‌طلبیم و از زحمات تمام کسانی که در برگزاری این مراسم کمک کردند، تشکر می‌نمایم.

انعکاس خبری:

دومین همایش بزرگداشت روز ملی آب با شعار "نجات آب، ضرورت ملی، رسالت جهانی" با همکاری وزارت نیرو، جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، ستاد احیاء دریاچه ارومیه، سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) و کرسی یونسکو در بازیافت آب در تاریخ ۱۱ اسفندماه ۱۳۹۵ برگزار شد.

اخبار این همایش در رسانه‌های خبری زیر انعکاس یافت:

شبکه خبر صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

خبرگزاری صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

پایگاه خبری اتاق ایران

خبرگزاری مهر

خبرگزاری ایانا

خبرگزاری فارس

خبر آنلاین

خبرگزاری باشگاه خبرنگاران جوان

دنیای اقتصاد

روزنامه کسب و کار

پایگاه خبری تحلیلی فردا

سایت خبری تحلیلی تابناک

خبرگزاری تسنیم

همشهری آنلاین

جام جم آنلاین

ایینا-رسانه مرجع شبکه بانکی کشور

خبرگزاری منابع آب در رسانه‌ها

خانه آب ایران

مجله اینترنتی برترینها

آریانپوز

تازه‌های انرژی ایران

پارسی پو

اخبار تی نیوز

نیوزهاب

عکاس مراسم:

بهاره تقی آبادی